

బిజెత.. బిజయ్ నీ...

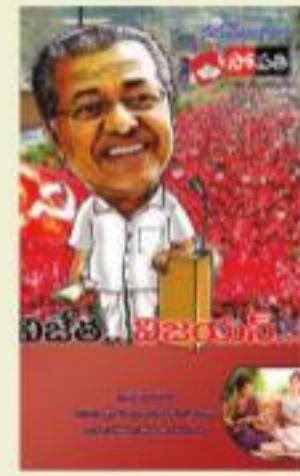
స్వచ్ఛ పేరుతో
జీవితంపై నియంత్రణ కోల్పుతున్న
ఆధునిక శ్రీ జవన ప్రయాణం

నేనోక బయాలజీ లీసెర్చ్ స్టూలర్సి.. ఆడవుల్లో కనిపించే వివిధ రకాల జంతువులు, పక్కలు, కీటకాలు, చెట్లు, పూలు వంటి వాటి గురించి శోభించడంతో పాటు ఫొటోలు కూడా తీస్తుంటాను.. అందులో భాగంగా నా కెమ్మేరాలో బంధించినవే ఈ సీతాకోక చిలుకలు.. ప్రకృతిలో కనువిందు చేసే వాటిలో సీతాకోక చిలుకలు ఒకటి... ఇవి ఎక్కువగా పగదిపూట ఎగురుతూ... వీటి రెక్కలపైన ఉండే రకరకాల రంగులతో చూపరులను ఇట్టే ఆకల్పిస్తాయి.. ఇవి ఎగిరే విధానం పలశీలించడం ప్రతి ఒక్కలకీ ఎంతో ఇష్టమైనదే... ఇవి లెపిడోఫోరా అనే క్రమానికి చెంబినవి. వీటి జీవితంలో చాలా ప్రముఖంగా కానవనే అంశం నాలుగు రశలు - గ్రుడ్లు, లార్యా లేదా గొంగళి పురుగు, విశ్వేతనంగా ఉండే పూయాపా, తరువాత రూపవిక్రియ చెంబిన రంగురంగుల రెక్కల “సీతాకోక చిలుక”. రంగురంగులతో మైమరించే సీతాకోక చిలుకలను కెమ్మేరాతో బంధించడం నాకు కొత్త అనుభూతి!!

- భరత్ సింహ
9676563278

5 విజేత.. విజయన్....

(కవర్సెట్):

నమిలికొండ

అజయ్ కుమార్

ఎందరో మహానుభావులు

(కథ) : గన్నవరము

నరసింహామూర్తి 11

స్వచ్ఛ పేరుతో

జీవితంపై

నియంత్రణ

కోల్పోతున్న ఆధునిక శ్రీ జీవన్

ప్రయాణం (ఆమె సినిమా

వుపు) : పి.జీవ్తి 14

వాంపు కొమ్ముల ఆవు

(అనువాద కథ) : జిల్లేజ్

బాలాజీ 17

నెమలీక 20

చారస్తా 22

మనసును వెలిగించే

గీతం (సంగీతం) :

మొదలి పద్మ 23

పదకేళ 24

సముక్క (అలు) 25

ఈ వారం కవిత్వం ('సుర్క

కా ఫల నీరా పొతా ప్రౌ',

పరదేశం) 26

పోటుల మొచ్చేటు

వాళ్ళెక్కడ!

అంతరంగం

సంక్లోభాలు, సంక్లిష్ట సమయాలు కొన్ని వాస్తవిక విషయాలను తేటతెల్లం చేస్తాయి. కొందరికి సంక్లోభాలు కూడా లాభాలు తెచ్చి పెడతాయి. అయితే ఈ కరోనా విజ్యంభణ సందర్భంలో, గ్రామీణం నుండి పట్టణాలు, నగరాల వరకు పొద్దుట లేస్తే మహా మహా శక్తుల గురించి, మహాత్ముల గురించి తెగ చెబుతూ ప్రచారం చేసే వాళ్ళెక్కరూ ఈ ఆపద కాలంలో కనపడకపోవడం మనం గమనించవచ్చు. ఇంతకుముందు టీవీల్లో పత్రికల్లో స్వాముల వార్లూ, బాబాలు, పాదర్లూ, పాస్టర్లు, రుద్రాక్షల మహిమలు, డైమండ్ జాతకాలు, తాయత్తు మహిమలు మహా బాగా వినపడేవి. జపాలు, తపాలు, ఊగిపోవడాలు, శక్తుల ప్రదర్శనలు మహా ఘనంగా ప్రచారంలోకి వచ్చేవి. వేలాది మంది భక్తులనూ, అనుచరులను తమ వెంట తిప్పకునే వారు. రోజుా వేలాది మంది ప్రాణాలు పోతుంటే ఎవరూ బాగు చేస్తామని ముందుకు రారే! అసలు మాట మాత్రమైనా దైర్యాన్ని గానీ భరోసాను గానీ అందించరే! ఏరీ వాళ్ళెక్కడ?

కశ్యకు కనపడని అతి సూక్ష్మాతి సూక్ష్మమైన వైరన్ కారణంగా మనములు పిట్టల్లా రాలిపోతున్నారు. దేశ దేశాల ప్రజలు తల్లడిల్లిపోతున్నారు. ఇంకా సరైన మందులేవీ కనుగోనలేకపోయినా ఏవీ జాగ్రత్తలు లీసుకోవాలో ఎలా ప్రాణాలను కాపాడవచ్చే వైద్య విజ్ఞానమే మొదట మానవాశికి విజ్ఞానాన్ని అందించింది. అత్యంత వేగంగా వాక్సిన్స్ నూ కనుగోని కొంత నిరోధించే ప్రయత్నమూ చేసింది. సైన్స్ మాత్రమే ఒక భరోసాను, దైర్యాన్ని మనిషికి అందించింది. ప్రాణాపాయ స్థితిలో వున్న లక్షలాది ప్రజలకు, ప్రాణాలొడ్డి సేవలు చేస్తున్న వారు వైద్యులు, నర్సులు, మొదలైన సేవకులు మాత్రమే వారి ప్రాణాలకు ముఖ్యందని తెలిసి కూడా నిబధ్ంగా సేవలందిస్తున్నారు. వాళ్ళెమీ తమ దగ్గర అతీత శక్తులున్నాయని చెప్పడం లేదు. ఏ రకమైన మాయలకు, మంత్రాలకు పాల్పడటం లేదు. వాళ్ళ చేస్తున్నదల్లా వ్యాధి తీవ్రత, శరీర పరిస్థితులను బట్టి శాస్త్రీయంగా వారు సేర్కున్న విజ్ఞానాన్ని బట్టి వైద్యం అందిస్తున్నారు. ఎందుకు ఈ విషయాలు ప్రస్తావిస్తున్నానంటే, సైన్సుకు తప్ప ఏ విధమైన క్రతువుకూ మహాత్ముకూ వాస్తవికతను అర్థం చేసుకునే సామర్థ్యం లేదు. దీన్ని ప్రజలు చైతన్యయుతంగా అవగాహన చేసుకోవాల్సి వుంది.

దేశమంతా తలలూపుతూ విన్న బాబా రాందేవ్ గారి ఉపన్యాసాలు, యోగా పారాలు ఆరోగ్యాన్ని కాపాడుకోవడమెలాగో ఈ ఆపద కాలంలో చెప్పలేక పోతోంది. ఆ యోగా కేంద్రం సి.ఐ.వో. గారే ఆసుపత్రిలో ఆక్ష్యజన్ పెట్టించుకుని సైన్సు ఫలితాన్ని పొందుతున్నాడు. కరోనాకు మందు కనిపెట్టానన్న రాందేవ్ బాబా గారే అల్లోపతి వైద్యం చేయించుకున్నారు. మరి వీళ్ళ శక్తులు, యుక్తులు ఏమైపోయాయి. ప్రార్థనలు చేసి వైరన్ ను పారద్రోలవచ్చునని చెప్పిన వాళ్ళంతా వైద్యుల ముందు మోకరిల్లుతున్నారు. ఆధ్యాత్మికత పేరుతో అజ్ఞానాన్ని పంచి పెంచి పోషించడం తగని పని. మన రాజ్యంగంలోనూ శాస్త్రీయ దృక్పథాన్ని కలిగి వుండాలని, ప్రతి పొరుడూ ఆ చైతన్యంతో జీవనం సాగించాలని చెప్పుకున్నాము.

కానీ నేటి పాలకులు కూడా మూడు విశాస్పాలను అజ్ఞానంతో కాడుకున్న విషయాలను ప్రచారంలో పెడుతూ ప్రజలను అంధకారంలోకి తోసి వేస్తున్నారు. ప్రజలకు ఇప్పటివరకు ఎన్నో నీతి బోధలు, మహాత్ముల గురించి ప్రవచించిన స్వాములు బాబాలు, ఇతర వ్యక్తులు ఇప్పుడెందుకు మాట్లాడటం లేదు. కనీసంగా ప్రజలు ఆపదలో వున్నపుడు వారికి సేవ చేసే పనిలోనియానా వుండాలి కదా! మానవ సేవే మాధవ సేవ అన్న వాళ్ళు బాధితుల వద్దకు రారేమీ? అంటే సామాన్య ప్రజలకు బోధించడానికి మాత్రమేనా! కాబట్టి ప్రజలు ఇప్పటికయినా ఇలాంటి మాయమాటల వాళ్ళను, వాళ్ళకు వత్తాను పలికే వాళ్ళను నమ్మి మోసపోకూడు. ఎప్పటికైనా సైన్సు మాత్రమే మనిషిని కాపాడుతుంది.

రది ఆగదు ఏ పన్ను నీ కోసమూ

పల్లవి : ఆగదు ఏ పన్ను నీ కోసమూ
ఆగితే సాగదు ఈ ప్రభుత్వము
ముందుకు సాగదు ఈ ప్రభుత్వమూ !

చరణం-1: జీతమ్ తక్కువని, ధరలు పెరుగునని

తెలిశినా కొత్త పన్ను రాక ఆగదు !
కారు చవక అని
డీజిల్ దొరుకునని తెలిశినా,
అర్థరాత్రి ప్రకటన ఆగదు
ఆగదు ఏ పన్ను నీ కోసమూ !

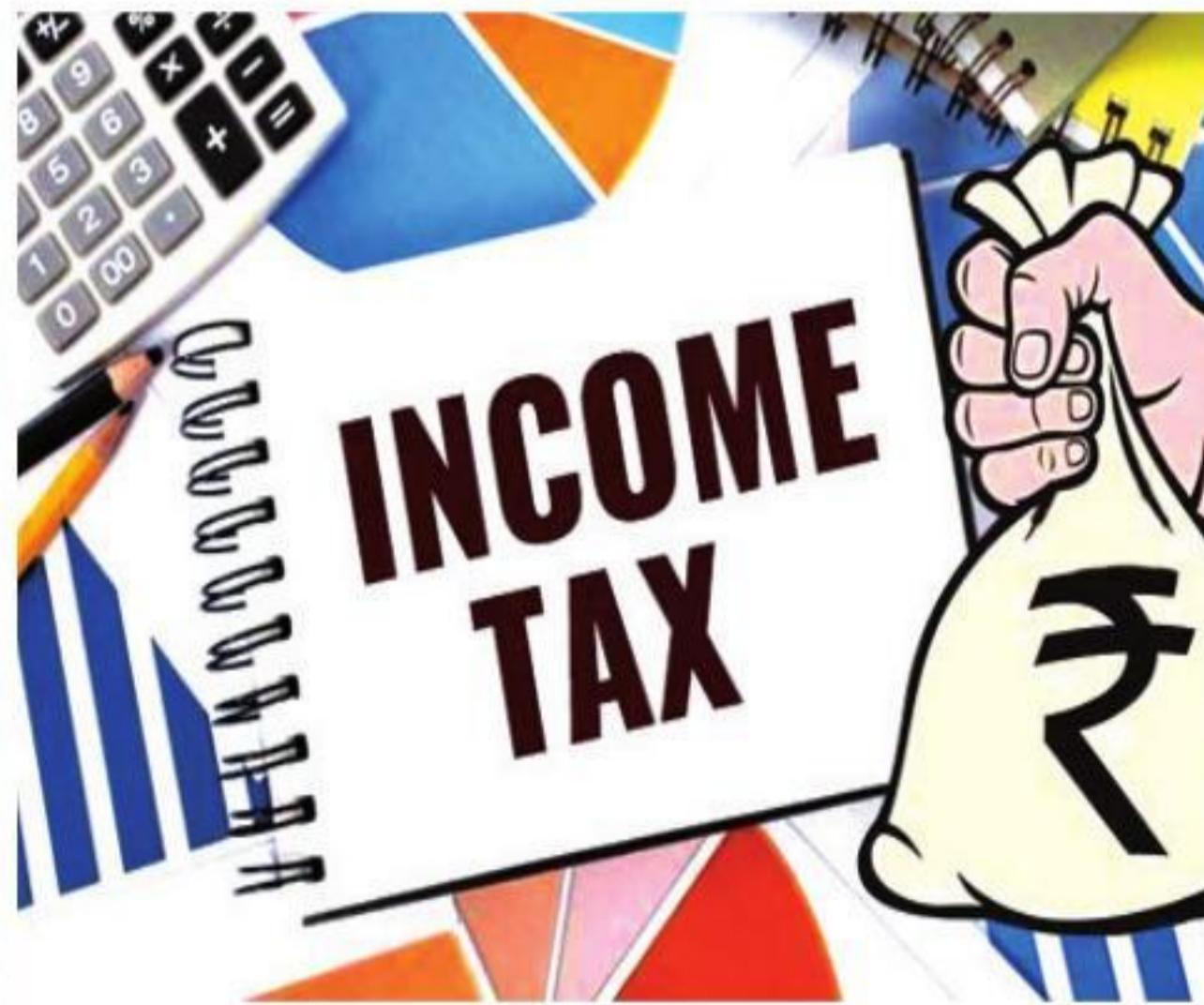
చరణం-2 : జీవిస్తే ఒక వ్యూహామని,

లోపలికి వెడితే రామని
తెలిసినా పన్ను పొటూ ఆగదు !
సంపద స్వార్గమని
టాక్కూ నరకమని తెలిసినా
స్వార్గ నరక చక్రమాగదూ !
పన్ను తథ్యమని
ఏ జీవికి తప్పుదని తెలిసినా
ఈ సంపాదన ఆగదు !
.....
ఈ “పై” సంపాదన ఆగదు !

చరణం-3 : సెంటర్, స్టైట్

కలయికతో ఉడయించక ఆగదు పన్ను !
పన్నుల పోటుతో విరగక మానదు వెన్ను!
పన్ను పెరిగినా, డబ్బు పొయినా ఆగదు
ఈ పన్నుల ప్రవాహం !
పన్ను కట్టినా, కట్టని పన్నుయినా
ఆగదు టాక్కూభీ పేకమ్ !
ఆగదూ టాక్కూభీ పేకమ్ !

- వీరేశ్వరరావు మూల
veeru16@gmail.com

సోపతిష్టై మీ సృందనలు sopathisunday@gmail.comకు పంపించండి.

◆ ఆదివారం నవ తెలంగాణ సోపతి || 4 || 16 మే 2021 ◆

అత్యవసరంగా నాకు ఆక్షిజన్ కావాలి!

నిన్నబి వరకు ఆమె నాకు బడిలో
పారాలు బోధించిన పంతులమ్ము
ఈరోజు ఆమె అనుకోని విధంగా
ఫోటోలో శ్రద్ధాంజలి ఘుటింపబడుతు
నాతో కన్నీళ్ల పెట్టిస్తోంది!

ఇంతకు ముందే అతను నాకు
అనుపత్రిలో డాక్టర్గా మారి
ఇంజన్కన్ ఇచ్చాడు
నేను మెట్ల దిగేలోపే
శవంగా మారి నా కన్న ముందే
ఎక్కడికో బయలుదేరాడు!

నేను ఇంట్లో ఎప్పటిలాగే
టీ తాగుతూ బాల్యానిలో నిలుచున్నా
నా కళ్ళ ముందు నుండి వెళ్లిన
ఆమె తిరిగి చూసేలోపే
చనిపోయిందన్న వార్డు
నా నెత్తి మీద పిడుగులా పడింది!

రాత్రి కలలోకి వచ్చిన నా ప్రాణ
స్నేహితులని పలకరించాలనుకున్నా
ఫోన్ కలిపే లోపే అవతలి నుండి
ఏదో తెలియని స్వారం అప్పుతి పలుకుతూ
ఆమె లేదు ఇందాకే వెళ్లిపోయింది
అంటు ఏడుపు వినబడుతుంది!

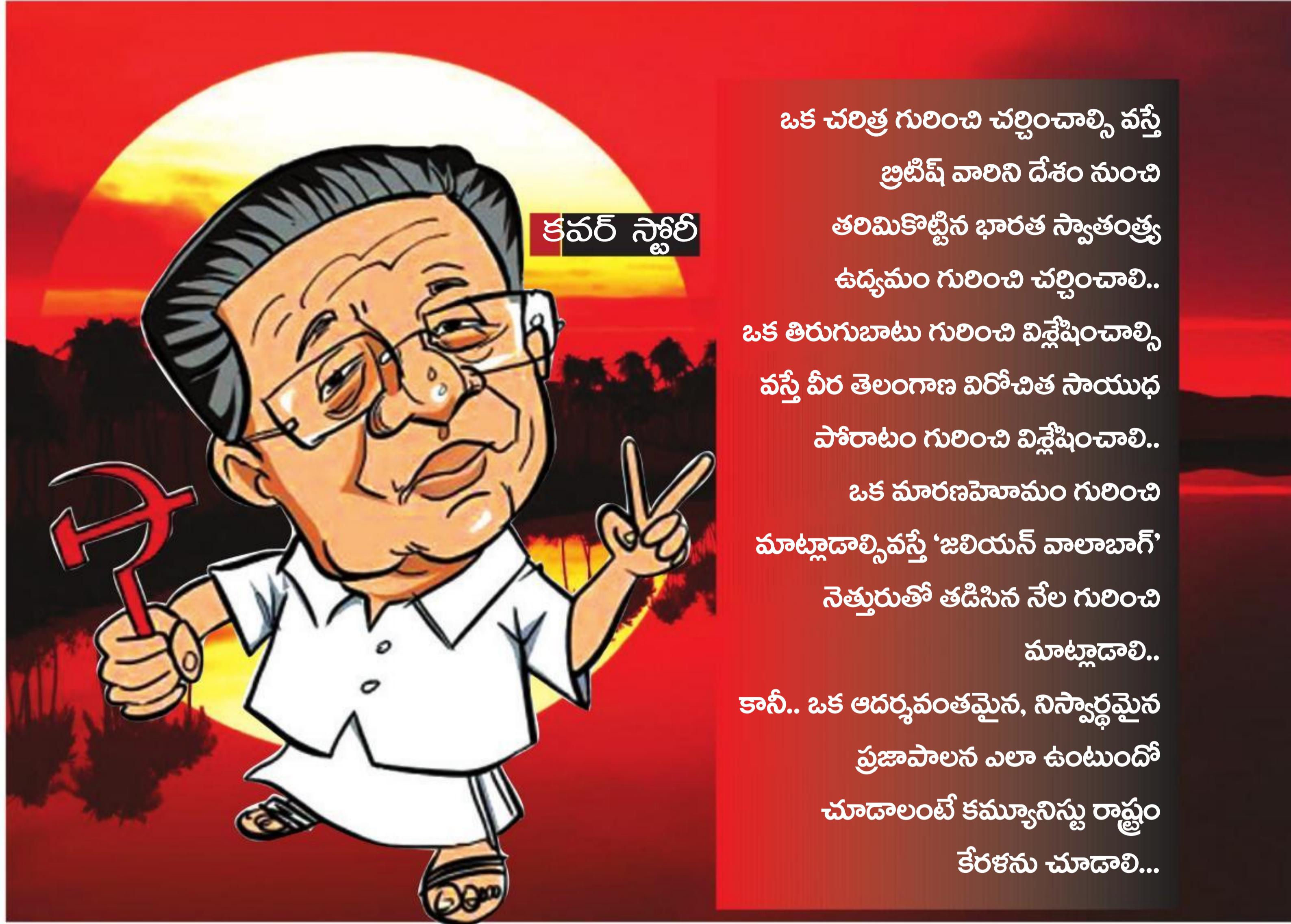
ఎవరు తోడు లేక దిక్కుతో చని స్థితిలో
పరధ్యానం నడిరోడ్డు మీద నడుస్తున్న

ఏ దిక్కులేని ఆమె
తన భర్త ప్రాణాలను
దక్కించుకునేందుకు
మృత్యువుతో పోరాడుతూ
నోటిలో నోరు పెట్టి
శ్వాస ఉండుతుంది!

ఇంతకీ నేనిప్పుడు ఏం చేయను?
నాకు ఆక్షిజన్ లాంటి
నా వాళ్ళందరూ పొయ్యేసరికి
ఊపిరి ఆడటం లేదు!

అందుకే వాళ్ళందరూ వెళ్లి
పోయ్యక ఒంటరిగా ఉండలేక
ఇలా జీవచ్చంలా మిగిలిపోయాను!!

- జవేరియా, 9849931255

విజేత.. విజయన్...

గుండెలో ఆత్మవిశ్వాసం.. ప్రసంగంలో విష్వవ
చైతన్యం.. ఆలోచనలో శాస్త్రీయ దృక్పథం..
ఆచరణలో కార్బూక విధానం.. అమల్లో ప్రజా
సంక్లేశమం.. అంతకుమించి విపత్తులనెదుర్కొనే
దైర్యం.. అన్నింటినీ కలిపిచూస్తే ఆయన కామ్యేడ్
పినరయి విజయన్. పేరుకు తగినట్టగానే కేరళ
ప్రజల మనసుల్ని గెలిచిన అజేయుడు.
దక్షిణ భారతదేశంలో కమ్యూనిజిం
జైన్సుత్వాన్ని చాటిన వారిలో ఇతనోకడు.
సోషలిజిం ద్వారానే సమసమాజం
ఏర్పడుతుందని బలంగా నమ్మిన వ్యక్తి.

- నమిలికాండ అజ్యేకుమార్

9490099140

గృహిణి . పెరాలస్సీరీ పారశాలలో ప్రాథమిక విద్యా
బ్రిఎన్స్ ప్రభుత్వ కళాశాలలో బీఏ పూర్తిచేశాడు.
1979లో కమలను వివాహం చేసుకున్నాడు.
ఆమె ప్రస్తుతం విశ్రాంత ఉపాధ్యాయిని. వీరికి
వీఱ కూతురు, వివేక కిరణ్ కుమారుడు ఉన్నారు.
విజయన్ కాలేజీలో చదువుతున్నప్పుడే రాజకీయా
లకు బీజం పడింది. ఎన్ఎఫ్పిలో యాక్సివ్గా
ఉండేవాడు. విద్యార్థి ఉద్యమాల నుంచే
నాయకుడయ్యాడు. సీపి(ఎం)
సిద్ధాంతం నచ్చి 1964లో సభ్యత్వం
తీసుకున్నాడు. అప్పటికే కేరళ లో పార్టీకి
పట్టిప్పమైన నాయకత్వం, ప్రజాబలం ఉంది. కమ్యూనిస్టు
ఉద్యమ నిర్మాత పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య, ఈఎంఎస్
నంబూద్రిపాద్, వీఎస్ అచ్చుతానందన్, ఏక్ గోపాలన్, క్రిష్ణపిళ్ళె
వంటి నేతలు గట్టి పునాది వేశారు. అసెంబ్లీ ఏర్పడిన తర్వాత
1957లో తొలిసారి జరిగిన ఎన్నికల్లో కమ్యూనిస్టు ప్రభుత్వం
అధికారంలోకి వచ్చింది. నంబూద్రిపాద్ తొలి ముఖ్యమంత్రి
అయ్యాడు. ఇది దేశ చరిత్రలోనే నూతన ఒరవడికి నాంది
పలికింది. మరో విశేషమేమిటంటే ప్రపంచ దేశాల్లో ఏర్పడిన

కమ్యూనిస్టు

ప్రభుత్వాల్లో ఇదొకటి. తర్వాత కాలంలో అచ్చుతానందన్ కూడా ముఖ్యమంత్రిగా చేశాడు. ఈ క్రమంలోనే ఉద్యమ కార్యాచరణ, రాజకీయ విశ్లేషణ కలిగిన నేతగా విజయన్ను పార్టీ గుర్తించింది. 1970లో తొలిసారిగా ఎమ్ముచ్చేగా ఎన్నికల బరిలోకి దింపడంతో విజయం సాధించాడు. అప్పటికే ఆయన వయసు 25 ఏండ్లు. పార్టీ విధానాలకు కట్టుబడి వసి చేయడంతో పాటు అంకితభావం, క్రమశిక్షణ, సమిష్టి నిర్ణయాలు అమలు చేసే నేతగా పేరు తెచ్చుకున్నాడు. మండల స్థాయి నుంచి, జిల్లా, రాష్ట్ర స్థాయికి ఎదిగాడు. 1998లో సీపి(ఎం) రాష్ట్ర కార్యదర్శిగా, తర్వాత జాతీయ స్థాయిలోనూ బాధ్యతలు నిర్వహించాడు. ప్రస్తుతం పార్టీలో కీలకమైన పొలిటబూర్జో సభ్యునిగా ఉన్నాడు. ఇందిరా హయాం ఎమర్జెన్సీ సమయంలో జైలు జీవితం కూడా గడిపాడు. కేరళను ఒక శాస్త్రీయ అవగాహనతో అధ్యాయనం చేసిన విజయన్ పార్టీ విధానాన్ని అనుసరించి సమస్యలకు ప్రత్యామ్నయ పరిష్కారాలు అలోచించాడు. ఇవి రాష్ట్ర ప్రయోజనాలు కాపాడటంతో పాటు ఆయన నాయకత్వంపై ప్రజాధరణ పెరిగింది. ఐదు దశాబ్దాల కిందట సాధారణ కార్యకర్తగా పార్టీలో చేరిన విజయన్ విష్వవ భావజాల వ్యాప్తిలో వీవన్ అచ్చుతానందన్కు ప్రియశిష్యుడు అనే పేరు.

అదర్చ వ్యక్తిత్వం.. ల'సాధారణ'నేతి...

ఒకసారి కౌన్సిలర్గా గెలిస్తేనే తరానికి సరిపడే సంపదను పోగేసుకునే నేతత్వి మన కండ్ల ముందు చూస్తున్నాం. కానీ ఆరు సార్లు ఎమ్ముచ్చేగా గెలిచి రెండుసార్లు ముఖ్యమంత్రి పీతాన్ని అధిరోహించినా ఆయనకున్న ఆస్తిపాస్తులు కమ్యూనిస్టు విలువలు. ముఖంపై చెదరని చిరునవ్వు ఆయన సహజత్వానికి నిదర్శనం. కేరళ సంప్రదాయ దుస్తులైన తెల్లని చోక్కు, లుంగీతో సాదాసీదాగా జనాల్లో కలిసిపోయే నైజం. రోడ్స్టూ పక్కన మెన్సలో భోజనం చేసి డబ్బులు చెల్లిస్తాడు.

ప్రజల సమస్యలు తెలుసుకోవాలంటో వారితో ఎక్కువసేపు గడపాలనే ఆయన నాయకత్వాన్ని చాలా మంది ఇష్టపడతారు. సభలు, సమావేశాలకు వెళ్లినా పనులు ఆయనే చేసుకుంటాడు. విజయన్ కూతురు వీటి బెంగుళూర్లో సాప్ట్వేర్ ఇంజనీర్. గతేడాది డీవైఎఫ్పి సీనియర్ నేత పీఎల్ అప్పుది రియాజ్కు ఇచ్చి ఆదర్చ వివాహం చేశాడు. రియాజ్ కూడా ఎమ్ముచ్చేనే. ఇటీవల జిరిగిన ఎన్నికల్లో బైపోర్ నియోజక వర్గం నుంచి పోటీచేసి గెలిచాడు. మొదటిసారి అసెంబ్లీలో అడుగు పెట్టినున్నాడు. 75వుండ్ల విజయన్ ఇప్పటివరకు ఆరుసార్లు ఎమ్ముచ్చేగా విజయం సాధించాడు. కుతుపరంబ నియోజక వర్గం నుంచి 1970లో మొదటిసారి పోటీచేసి ప్రజా సోషలిస్ట్ అభ్యర్థి రాఘవన్‌పై 743 ఓట్లతో గెలిచాడు. 1977లో అదే నియోజక వర్గం నుంచి రెవల్యూషనరి సోషలిస్ట్ పార్టీ (ఇండియా) అభ్యర్థి అబ్బల్ భాదర్‌పై 4,401 ఓట్ల మెజార్టీతో గెలిచాడు. మళ్ళీ అదే నియోజకవర్గం నుంచి మూడోసారి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి రామకృష్ణప్పున్‌పై 12,960 ఓట్ల మెజార్టీ చేజిక్కించుకున్నాడు. 1996లో పయ్యార్ నుంచి కేవన్ కన్సూత్ కాంగ్రెస్ అభ్యర్థిపై 28,078 ఓట్ల మెజార్టీ, 2016లో ధర్మదోష నుంచి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి దివాకరన్‌పై 36,905 మెజార్టీ దక్కించుకుని 2016 మే 25న కేరళ రాష్ట్ర 12వ ముఖ్యమంత్రిగా బాధ్యతలు చేపట్టాడు. 2021లో జిరిగిన ఎన్నికల్లో ఇదే నియోజకవర్గం నుంచి పోటీ చేసి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి సి.రఘునాథన్‌పై 50,123ఓట్ల మెజార్టీతో గెలిచాడు. రెండోసారి ముఖ్యమంత్రిగా ప్రమాణం చేయనున్నారు.

విపత్తులు ఎదుర్కొని.. విజేతగా నిలిచి...

ప్రకృతి విపత్తులు ఎదురైనా, కరోనా రాక్షణి కబించాలని చూసినా పార్టీ సహకారం, సమిష్టి నిర్ణయంతో రాష్ట్రాన్ని కాపాడుకున్నాడు విజయన్. అదే రెండోసారి ఎల్డీఎఫ్ అధికారంలోకి రావడానికి కారణమైంది. ఐదు సంవత్సరాలుగా కేరళను ఉపద్రవాలు ముంచేత్తాయి. ఒకచానిపై ఒకటి రావడంతో దిక్కు తోచని పరిస్థితి. 2017లో ఓఫి సైక్లోన్, 2018, 19లలో నిషా, వరదలు, 2020లో కరోనా ఇలా అన్ని విపత్తులనూ విజయన్ సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొన్నాడు. అధికార యంత్రాంగాన్ని ఎప్పటి కప్పుడు అలర్ట్ చేస్తూ మీడియా ద్వారా జనాల్లో ధైర్యం నింపాడు. మంత్రులు, శాసన సభ్యులు రంగంలోకి దిగి ప్రజలకు సహాయం చేశారు. ఇండ్స్ కూలి పోయిన వారికి ఎక్కడికక్కడే పునరావాస కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేసి ఆహారాన్ని అందించారు. వరదల నుంచి ప్రాణాలు రక్కించు కునేందుకు కిట్లను అందజేశారు. కొంత మంది కలెక్టర్లు వరద సహాయ చర్చల్లో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొన్నారు. ఏ విపత్తు రాష్ట్రంలో ఎదురైనా విజయన్ ముందుగా ప్రతిపక్షాల సలహాలు, సూచనలతో సమిష్టి నిర్ణయాలు తీసుకున్నాడు. వారిని వెంట పెట్టుకుని హాల్కాప్టర్ ద్వారా వరద ప్రాంతాలను సమీక్షించాడు. ప్రజల

అందాల సుందర తీరం..కేరళ..

14 జిల్లాలతో కూడిన కేరళ భారతదేశంలోనే ప్రముఖ పర్యాటక ప్రాంతం. ఇందియా మ్యాపలో ఎక్కడో ఆరేబియా సముద్రానికి ఆనుకుని కన్యాకుమారికి చేరువైనట్టుగా చిన్న ప్రదేశంగా కనిపిస్తుంది. వైశాల్యం 38,863 చ.కి.మీ. రాజధాని తిరువనంతపురం. అత్యధిక జనాభా ఉన్న ప్రధాన నగరం కూడా ఇదే. భారతదేశానికి స్వాతంత్యం వచ్చిన తర్వాత అంతకుముందున్న తిరువాస్కర్మ, కొచ్చిన్ సంస్థానాలను కలిపి రాష్ట్రంగా గుర్తించారు. 1956 నవంబర్ 1 నుంచి రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థకరణ చట్టం ద్వారా రాష్ట్రంగా అమల్లోకి వచ్చింది. కేరళ జనాభా 3కోట్ల 50లక్షలు. 51శాతం మహిళలు, 49 శాతం పురుషులు ఉంటారు. మతపరంగా హిందువులు 54, ముస్లిములు 26, క్రైస్తవులు 18, ఇతరులు 0.3శాతం ఉన్నారు. కేరళను దక్షిణ కేరళ, మధ్య కేరళ, ఉత్తర కేరళగా పిలుస్తారు. కోజికోడ్, కొచ్చిన్, ఎర్నాకులం, త్రిసూర్ వాణిజ్య నగరాలు. ప్రైకోర్సు ఎర్నాకులంలో ఉంటుంది. నదులు, జలపాతాలు, బీచ్లు, కొబ్బరి తోటలు, తేయకు తోటలకు కేరళ ప్రసిద్ధి. దేశ, విదేశాల నుంచి పర్యాటకులు వస్తారు. దేశంలో అత్యధిక జల మార్గాలున్న రాష్ట్రం కూడా కేరళనే. దేశం నలుమాలల నుంచి లక్షలాది మంది భక్తులు వచ్చే శబరిమలై కేరళ రాష్ట్రంలోనిదే. అనంత పద్మాభస్యామి ఆలయం ఇక్కడిదే. కేరళలో ప్రధాన పంట వరి. కూరగాయలు కూడా ఎక్కువనే పండిస్తారు. తేయాకు, కాఫీ, రబ్బరు, జీడిమామిడి, సుగంధ ద్రవ్యాలు (మిరియం, యాలకు, వనిల్లా, దాల్చినీ, పోక) పంటివి ఇతర పంటలు. కేరళ అధికారిక భాష మలయాళం. ద్రావిడ మూలాలున్న కేరళను సంస్కృతి సంప్రదాయాలకు నిలయంగా అభివర్ణిస్తారు. కథాకళి, కూడియట్టం, కేరళ నటనం, మోహినియట్టం, తుళ్లాల్, పాదయాని, తెయ్యం ప్రత్యేక రూపాలు. కేరళకు ఈ పేరు ఎలా వచ్చిందంటే కేర అంటే కొబ్బరిచెట్లు, ఆళం అంటే భూమి అని ఈ రెండు కలిపితే కేరళకు ఆ పేరు వచ్చిందని ప్రచారం. కేరళ సంప్రదాయంలో భాగంగా పడవల పోటీలు జరపడం ఇక్కడి ప్రత్యేకత. మహిళలకు ఓనం ఇష్టమైన పండుగ.

బాగో గులకు
ప్రత్యాప్యవ్వాయి
చర్యలు తీసుకున్నాడు.
దేశ చరిత్రలో
ప్రతిపక్షాలతో కలిసి పనిచేసిన
ముఖ్యమంత్రి ఎవరైనా ఉన్నారంటే అది విజయన్కే
చెల్లుతుంది. అదే కమ్యూనిస్టు రాష్ట్రం ప్రత్యేకత. కానీ కేంద్రంలోని ఎన్డెంబ్ సర్కార్ కేరళను పట్టించుకున్న పాపాన పోలేదు. వరదల సమయంలో ప్రకృతి విపత్తుల కింద ఉడుత భక్తిలా వాస్తవ అంచనా లేకుండా పైసలు విదిల్చి చేతులు దులుపుకుంది. అది రాష్ట్ర ప్రజలకు ఏమాత్రం భరోసానివ్వ లేదు. ఎవరినీ చేయిచాచి అడగుకుండా నేనున్నాను' అంటూ సమస్యలకు ఎదురొంది పోరాడాడు విజయన్. చాకచక్యంగా వ్యవహారించి ప్రజలకు అండగా నిలిచాడు. 2020లో వచ్చిన కరోనా వైరస్ తోలి రోజుల్లోనే అరికట్ట గలిగాడు. వైరస్ వ్యాపిస్తున్నదన్న విషయం తెలియగానే విమానా శ్రయాలను బండ చేయించి రాకపో కలను నిషేధించాడు. ఆర్ద్రకలోటు పస్తుందని తెలిసినా వెనుకడుగు వేయలేదు. కొన్ని ప్రాంతాల్లో ముందస్తు లాక్ డౌన్సు అమలు చేశాడు. వైరస్ ను అడ్డుకు నేందుకు కట్టుదిట్ట మైన చర్యలు తీసుకున్నాడు. మొదట్లోనే

వైరస్ ను వ్యాప్తంగా అణచివేసిన కేరళ సర్కార్ ను ఐక్యరాజ్య సమితి, అంత ర్జుతీయ ఆరోగ్య సంస్థతో పాటు, ప్రపంచ దేశాలు ప్రశంసిం చాయి. కేంద్రం లాక్డోన్ విధించిన సమయంలో వలస కూలీలు పడ్డ అవస్థలు అన్నీ ఇన్ని కావు. కానీ విజయన్ మాత్రం సంక్లేషమ పథకాలు, సేవలతో ప్రజలకు ఆపున్హస్తం అందేలా చేశాడు. అద్వాన్ పించన్, ఉచిత రేషన్ సరుకులు ఇప్పించాడు. వలస కూలీలను తమ అతిథులుగా చూసుకుంటామని భరోసా కల్పించాడు. నెటీకే 80 లక్షల కుటుంబాలకు సరుకులు అంద జేస్తున్న ఘనత విజయన్కే దక్కుతుంది. ఇప్పుడు కరోనా సెకండ్ వేవ్ విజ్యంభిస్తున్న తరుణంలో దేశమంతా వఱకు తున్న పరిస్థితి. కానీ కేరళ మాత్రం ఆక్సిజన్, వ్యాక్సిన్ కొరత రాకుండా ముందు జాగ్రత్త చర్యలు తీసుకుంది. ప్రభుత్వ రంగంలో పెట్టుబడులతో ఆక్సిజన్ ప్లాంట్సు కరోనా మొదటిదశలోనే ఏర్పాటు చేసింది. ఇప్పుడి రాష్ట్ర ప్రజల ప్రాణాలు కాపాడటంతో పాటు తమిళనాడు, కర్నాటక, గోవా, లక్ష్దీవ్ ప్లాట్ఫారమ్ ఆక్సిజన్ సరఫరా చేస్తూ వేలాది మంది ఉపిరి నిలుపుతున్నది. ప్రస్తుత

లాక్డోనలో కరోనాతో ఎవరూ పస్తులుండకూడదని 17 రకాల నిత్యావసర సరుకులు, కుటుంబానికి రూ.7 వేలు అందిస్తున్నది. కరెంటు, వాటర్ బిల్లులు ప్రభుత్వమే భరిస్తున్నది.

ప్రజా సంక్లేషణానికి పెద్దపీట...

కేరళలో విజయ్

సర్కార్ ప్రజా సంక్లేషణానికి, మౌలిక సదుపాయాల కల్పనకు అనేక చర్యలు తీసుకుంటున్నది. దేశంలో విద్యా, వైద్యరంగాలను ప్రయోజనీయంగా ఉన్న కొరకు ప్రయత్నాలు చేస్తున్న నేపథ్యంలో విద్యా, వైద్య రంగాలను తమ ఆధినంలో ఉంచుకుని మెరుగైన ఫలితాలు సాధించింది. వ్యవసాయం, సేవా రంగాన్ని బాగా అభివృద్ధి చేసింది. ఆర్థిక లోటు ఉన్నా గణనీయమైన జీవన ప్రమాణాలు పెంచడంలో సర్కార్ సఫలీకృతమవుతున్నది. వనరుల కొరక వేదిస్తున్నా కెషపాఫ్టి (కేరళ మౌలిక సదుపాయాల పెట్టుబడుల నిధి బోర్డు) సంస్థ ద్వారా నిధులను సమకూర్చుతున్నది. దీని ద్వారా ప్రజల జీవన విధానానికి కావాల్సిన సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయడంతో పాటు సంక్లేషణలను సమర్థవంతంగా ఎదుర్కొంటున్నది. దేశంలోనే వందశాతం సంపూర్ణ అక్కరాస్యత గల రాష్ట్రం కేరళ. మానవాభివృద్ధి సూచిలలో కూడా ముందు వరుసలోనే ఉన్నది. విదేశాల్లో కేరళీయుల ఉద్యోగ ప్రతిభ కూడా రాష్ట్రానికి గర్వకారణం. అక్కడి నుంచి వారి కుటుంబాలకు పంపే నిధులు రాష్ట్ర ఆర్థిక వ్యవస్థకూ కొంతమేరకు దోహదం చేస్తున్నప్పుడే చెప్పాలి. పేదరిక వ్యవస్థ నిరూపించాలను, ప్రాథమికవిద్యను బలోపేతం చేసి డ్రాపోట్సును తగ్గించడం, నిరుద్యోగం లేకుండా చేయడం, విజయ్ ప్రభుత్వంపై ప్రజలకు అంచనాలు పెరిగాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఆరోగ్య సదుపాయాలు కల్పించడం, కుల వివక్ష దరి చేరకుండా దళితులను పూజారులుగా నియమించడం మంచి పేరు తెచ్చిపెట్టాయి. ఆరోగ్య సదుపాయ వ్యవస్థకు ఐక్య రాజ్య సమితి శిశు సంక్లేషణ నిధి (యునిసెఫ్), ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ (డబ్బుపోచెచ్) నుంచి పిల్లలకు అనుకూలమైన రాష్ట్రంగా కేరళ మన్మహిలలు అందుకున్నది. ఇక్కడ గర్భిణులకు పోషకాహంతో పాటు రక్షణ చర్యలు తీసుకున్నది. 95 శాతం జననాలు ప్రభుత్వ ఆస్పత్రుల్లోనే జరుగుతున్నాయంటే ప్రజలకు ప్రభుత్వంపైన ఉన్న నమ్మకాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చు. మహిళా సాధికారతకు తీసుకొచ్చిన కుటుంబ ట్రై పథకం ద్వారా పొదుపు సంఘాలు ఏర్పాటు చేసుకుని మహిళలు స్వయం సంవ్యద్ధిని సాధించారు. వ్యవసాయ రైతులకు స్వామినాథన్ కమిషన్

సిపార్సులను అమలు చేయాలని కేంద్రాన్ని డిమాండ్ చేసిన విజయ్ తన రాష్ట్రంలో పండిత్ 16 రకాల కూరగాయల ధరలకు మద్దతు ప్రకటించాడు. వరి క్వీంటాల్కు కేంద్రం ఇస్తున్న మద్దతు

కంటే వెయ్యి రూపాయల బోనస్ ఇచ్చి

రైతులను ఆర్థిక భరోసా కల్పించాడు.

సహకార సంఘాలను బలోపేతం చేయడం, కౌలుదారులకు వ్యవసాయ రైతులతో సమాన హక్కులు కల్పించాడు. కార్బూకులకు చట్టాలు అమలు చేస్తూ వారికి కనీస వేతనం అందేలా చూశాడు. కేంద్రం ప్రజల నడ్మివిరిచే చర్యలు తీసుకుంటున్న విజయ్ మాత్రం ఆ ప్రభావం ప్రజల మీద పడకుండా చర్యలు తీసుకున్నాడు.

గడిచిన ఐదేండ్లలో పెరి గిన పెట్రోల్, డీజిల్ ధరలపై రాష్ట్ర ట్యూక్స్ ను

ఎత్తివేసి ప్రజలపై భారం పడకుండా

చూశాడు. పెరిగిన నిత్యావసర ధరలు, వంట గ్యాస్ ధరలను రాష్ట్ర ప్రభు త్వమే భరించేలా చూశాడు. కేంద్రం సాయం చేయకున్న ప్రజాసేవకు లోటు రానివ్వ లేదు. సరళీకృత విధానాలు వ్యతిరేకించడంతో పాటు శ్రేమశక్తిని దోచి, ప్రజాధనం కొల్గొట్టే పెట్టుబడిదారులను రాష్ట్రంలోకి రానివ్వ లేదు. సర్కార్ ఆదాయానికి ఇక్కడ సేవా రంగమే ప్రధానం. అడ్మినిస్ట్రేషన్, టూరిజం, బ్యాంకింగ్, పైనాన్స్, ట్రాన్స్పోర్ట్ నుంచి 60 శాతం నిధులు సేకరిస్తారు. అగ్రికల్చర్, ఫిషరీసేడ్ మరో 20 శాతం ఉంటుంది. ఘుర్రణలు లేని రాష్ట్రం దేశంలో ఏదైనా ఉండంటే అది కేరళనే. లైంగిక దాడులు, గృహపీంస కేసులు చాలా తక్కువ.

2021 ఎన్నికలు.. ప్రజాతీర్పు..

దక్కించి భారతదేశంలోని ఐదు రాష్ట్రాల్లో కేరళ ఒకటి. ఇక్కడ ప్రధానంగా రెండు రాజకీయ కూటములున్నాయి. ఒకటి లెప్పు డెమోక్రటిక్ ప్రంట్ (ఎల్డిఎఫ్) ఇది సీపీఎం నేతృత్వంలో వామపక్ష పార్టీల పక్షతతో ఉంటుంది. రెండోది యునైటెడ్ డెమోక్రటిక్ ప్రంట్ (యూడిఎఫ్) కాంగ్రెస్ ఆధ్వర్యంలో నడుస్తుంది. కేరళలో 55 శాతం హిందూ, 27 శాతం ముస్లిం, 18 శాతం క్రీస్తీయన్, 21 శాతం ఇజ్జావాలు, 12 శాతం నాయర్ ఓట్లున్నాయి. 140 అసెంబ్లీ సీట్లును కేరళలో 40 ఏండ్లుగా ప్రతి ఐదేండ్లకోసారి అధికార మార్పిడి జరుగుతోంది. కానీ ఈసారి విజయ్ సారధ్యంలో ఎల్డిఎఫ్ కూటమి ఆ సంప్రదాయానికి సుస్థి పలికింది. 1969 నుంచి 1979 వరకు వరుసగా రెండు సార్లు అధికారాన్ని నిలుపుకున్న పార్టీగా ఇండియన్ నేపున్ కాంగ్రెస్ ఉంది. ఈ చరిత్రను తిరగరాస్తూ 40 ఏండ్ల తర్వాత విజయ్ సార్కార్ వరుసగా రెండోసారి అధికారంలోకి వచ్చింది. వాస్తవానికి 1957లో నంబూద్రిపాద్ ముఖ్యమంత్రిగా తొలిసారి కమ్యూనిస్ట్ ప్రభుత్వం నెలకొల్పిన తర్వాత 29 నెలల తర్వాత ప్రభుత్వాన్ని కేంద్రం రద్దు చేసింది. తర్వాత 1967లో వామపక్షాల ఆధ్వర్యంలో ఏర్పడిన యునైటెడ్ ప్రంట్ కూడా తన పదవీ కాలాన్ని పూర్తి చేయలేదు. 1980 ఎన్నికల తర్వాత ఇక్క

కేరళ విభాగాలు ప్రార్థీస్...

ఈ ముఖ్యమంత్రి పినరయి విజయన్ ధర్మదామ్ నుంచి పోటీచేసి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి సి.రఘు నాథన్ పై 50,123 ఉట్ల మెజార్టీతో గెలిచాడు. ఆయన ఆరుసార్లు పోటీ చేసి గెలిచిన వాటిలో ఇది అత్యధిక మెజార్టీ.

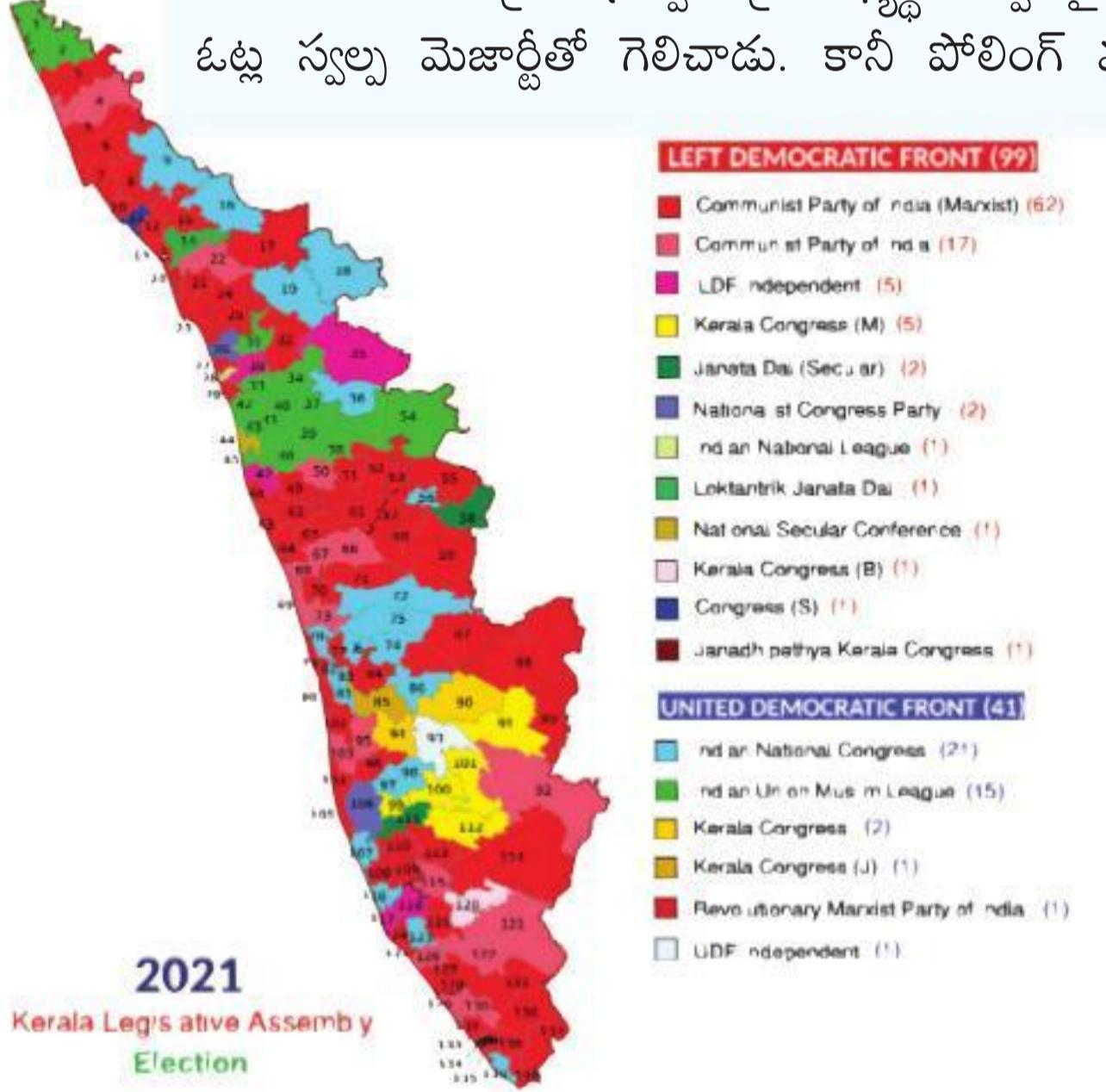
ఈ డిప్యూటీస్ నేతు, ముఖ్యమంత్రి అల్లుడు మహ్యదీర్ఘాజ్ బైపోర్ నియోజకవర్గం నుంచి పోటీచేసి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి నియాన్ పై 21,674 ఉట్ల మెజార్టీతో విజయం సాధించాడు. మామ సీఎంగా.. అల్లుడు ఎమ్మెల్యోగా అసెంబ్లీలో అడుగుపెట్టనున్నారు.

ఈ కేరళ వైద్య ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి కెక్కైలజ టీచర్ సీపి(ఎం) తరపున బరిలోకి దిగి రెవ ల్యాషనరీ సోపలిస్టు పార్టీ అభ్యర్థి ఇలికల్ ఆగ్స్టుకిపై 60,963 ఉట్ల భారీ మెజార్టీతో గెలుపొం దారు. కేరళ ఎన్నికల చరిత్రలో ఇదే అతిపెద్ద మెజార్టీ.

ఈ మాజీ ముఖ్యమంత్రి, కాంగ్రెస్ సీఎంగ్ నేతు ఊమెన్ చాందీ పుత్రుప్పి నియోజకవర్గం నుంచి గెలుపొందడం ఆ పార్టీకి ఊరట.

ఈ నీలాంబర్ నియోజకవర్గం నుంచి కాంగ్రెస్ తరపున పోటీచేసిన వీవీ ప్రకాష్ స్వతంత్ర అభ్యర్థి అన్వర్ పై 1,659 ఉట్ల స్వల్ప మెజార్టీతో గెలిచాడు. కానీ పోలింగ్ ముగిసిన

నయనార్ నేత్తుత్వంలో ఏర్పడిన ప్రభుత్వం కూడా స్వల్పకాలమే పచేసింది. 1987, 1996, 2006లో వామపక్ష కూటమి పూర్తి పదవీకాలాలు పూర్తిచేశాయి. ఇప్పుడు ఏకంగా రెండుసార్లు వరుసగా అధికారాన్ని చేపట్టిన సర్కార్గా ఎల్కీఎఫ్ చరిత్ర స్ఫూర్చించింది. దీనికి తోడు సీట్లు కూడా పెంచుకుని స్వస్థమైన మెజార్టీని సాధించింది. 2016లో ఎల్కీఎఫ్ 91 సీట్లు, యుడిఎఫ్ 47 సీట్లను గెలిచింది. 2021లో 99 సీట్లను సాధించగా యుడిఎఫ్ 41 సీట్లకే పరిమితమైంది. ఎల్కీఎఫ్ కూటమిలో ప్రధానంగా సీపి(ఎం) 62, సీపి 17, ఇతరులు 20 స్థానాలు దక్కించుకున్నారు. యూడిఎఫ్లో కాంగ్రెస్ 21, ఇండియన్ యూనియన్ ముస్లిం లీగ్ (ఐయూఎంఎల్) 15, ఇతరులు 5 స్థానాలు దక్కించుకున్నారు. ధర్మదామ్ నుంచి పోటీచేసిన విజయన్

తర్వాత ప్రకాష్ కరోనాతో చనిపోయాడు.

ఈ కేరళ కాంగ్రెస్ చైర్మన్ జోన్ కెమణి పాలా నియోజకవర్గం నుంచి పోటీచేసి స్వతంత్ర అభ్యర్థి మణిసికపైన్ చేతిలో ఓడిపోయాడు.

ఈ బీజేపీ సీఎం అభ్యర్థిగా పలక్కాడ్ నియోజకవర్గం నుంచి పోటీలోకి దించిన మెట్రోమాన్ శ్రీధరన్ సిట్టింగ్ ఎమ్మెల్యో, కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి షపివరంబిల్ చేతిలో 2,740 ఉట్లతో గెలుపొందాడు.

ఈ 2016 ఎన్నికల్లో గెలిచిన బీజేపీ ఎమ్మెల్యో, మిస్టోరం మాజీ గవర్నర్ రాజగోపాలన్ నెమామ్ నుంచి పోటీచేసి ఎల్కీఎఫ్ అభ్యర్థి శివకుట్టి చేతిలో ఓటమిచెందాడు.

ఈ బీజేపీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు సురేంద్రన్ కొన్ని, మంజేశ్వరం రెండు నియోజక వర్గాల నుంచి పోటీ ఒక్కచోటు కూడా గెలవలేదు. ఇతను ప్రచారానికి ఏకంగా పోలిక్యాప్సర్నే ఉపయోగించడం విశేషం.

ఈ త్రిస్వార్ం నుంచి బీజేపీ తరపున పోటీచేసిన రాజ్యసభ సభ్యుడు, సినీనటుడు సురేష్ గోపి కాంగ్రెస్ అభ్యర్థి పద్మజ వేంగోపాల్ చేతిలో కేవలం 304 ఉట్ల తేడాతో పరాజయం పొందాడు.

ఈ కెంద్ర మాజీ మంత్రి కేజే ఆలోస్సు కంజిరపల్లి స్థానం నుంచి పోటీచేసి ఓటమిపాలయ్యారు.

కాంగ్రెస్

అభ్యర్థి రఘునందన్ పై 50వేల ఉట్ల మెజార్టీతో విజయం సాధించాడు. విజయన్ మంత్రివర్గం సహచరుల్లో ఒక్కరు తప్ప అందరూ మళ్ళీ గెలిచారు. ఎంఎం మణి, పీసీ మొయిద్దిన్, సురేంద్రన్, రామచంద్రన్, క్రిష్ణకుట్టి, టీపీ రామకృష్ణన్, చంద్రశేఖరన్, కేటీ జలీల్ గెలుపొందారు. ఫిషరీన్ మంత్రి మెర్సి కుట్టీ అమ్మ ఒక్కరే ఓటమి పాలయ్యారు. కరోనాను కట్టడి చేయడంలో సమర్థవంతంగా పని చేసిన ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి కెక్కైలజ మట్టనూర్ నియోజకవర్గం నుంచి 61వేల మెజార్టీతో గెలుపొందారు. కేరళ అసెంబ్లీలో ఇప్పటివరకు ఇదే అతిపెద్ద మెజార్టీ. ఎన్నికల్లో గెలవడానికి అభ్యర్థులు ఎన్నో హమీలిస్తారు. గెలిచాక వాటిని నెరవేర్పులేకపోవడం, నిధులు లేవని దాటవేయడం, చివరకు మొఖం చాటేయడం చేస్తారు. కానీ విజయన్ మాత్రం అలా కాదు. ఆయన ఇప్పటివరకు ఇచ్చిన హమీల్లో 570 హమీలను నెరవేర్పాడు. ప్రజల భవిష్యత్తును పథకాల ద్వారా రూపుదిద్దాడు. ‘తైఫ్ మిహ్ర’ ద్వారా ఇండ్స్ట్రీలేని, భూమి లేని నిరు పేదలకు రెండు లక్ష్లల ఇండ్స్ట్రీలేని చీసుకొచ్చాడు. ప్రతి గ్రామంలో రోగులకు సరైన వైద్యమందేలా చూశాడు. ‘ఎడ్యుకేషన్ మిషన్’ ద్వారా వెయ్యి ప్రభుత్వ

పారశాలలను అంతర్జాతీయ స్థాయిలో తీర్చి దిద్దాడు. ప్రభుత్వ పారశాలల్లో హైటెక్ క్లాన్సరూమ్స్, హైటెక్ ల్యాబ్స్ ఏర్పాటు చేసి దేశంలోనే తొలి డిజిటల్ రాష్ట్రంగా పేరుగాంచాడు. కేంద్రం ప్రకటించిన ఎన్నో సూచిల్లో కేరళ మొదటిస్థానంలో నిలవడం విజయన్ సర్కార్ పని తీరుకు నిదర్శనం.

దేశం చూపు... కేరళ వైపు...

పశ్చిమబెంగాల్లో ఉటమి, త్రిపురలో అధికారం కోల్పోవడం, ఇక కమ్యూనిస్టుల పని అయిపోయిం దని హేళన చేసే వారికి కేరళ విజయం ఓ గుణపారం. ఇప్పుడు దేశం కేరళానైపు చూస్తోందనేది నిజం. వాస్తవానికి కమ్యూనిస్టులకు వరుసగా అధికారంలోకి రావడం కోత్తేమి కాదు. గతంలో పశ్చిమ బెంగాల్ను సీపిఐ(ఎం) ఏకధాటిగా 35 ఏండ్రుపాటు ఏలిన చరిత్ర మరువరానిది. కానీ అప్పటి పరిస్థితులకు ఇప్పుడు పూర్తి భిన్నం. ఎప్పుడైతే కేంద్రంలో రెండోసారి ఎన్డీఎల సర్కార్ అధికారంలోకి వచ్చిందో హిందుత్వవాదం చాపకింద నీరులా విస్తరించింది. మోడీ, అమిత్షా దేశప్రజల భావోద్యోగాలను రెచ్చగొట్టడంలో విజయవంతమయ్యారు. అప్పటినుంచి ప్రజా వ్యతిరేక విధానాలు వేగంగా అమలు చేయడం మొదలు పెట్టారు. పార్లమెంటులోని మందబలంతో నల్లచట్టాలు తీసుకొచ్చి రైతుల ఉనికినే ప్రశ్నార్థకం చేశారు. కార్బూక చట్టాల స్థానంలో కోడ్లు తీసుకొచ్చి పెట్టుబడిదారులకు ఊతమిచ్చారు. రాష్ట్రాల హక్కులను హరించడం, రాజకీయ సంక్లోబాలకు తెరదీయడం, అడ్డదారుల్లో అధికారాలు చేజీక్యంచుకోవడం, వినని వారిని సీపిఐ దర్శావుల పేరుతో లొంగదీసుకోవడం ఎన్డీఎల మార్కు పాలన. మొదటి నుంచి కేంద్రం విధానాల్ని వ్యతిరేకిస్తున్న విజయన్ రాష్ట్రాల హక్కులపై కేంద్ర జోక్యం సరికాదని తేల్చి చెప్పాడు. ఈ చర్యలపై పోరుకు కలిసొచ్చే పార్టీలతో సమా వేశాల్లో పాల్గొన్నారు. డిల్లీ సీఎం కేజీవాల్పై జరుగుతున్న అరాచ కాన్ని ఖండించాడు. రోజురోజుకూ కమ్యూ నిస్టుల పాత పెరుగు తున్నదని కేరళలో బీజేపీని ఎలాగైనా అది. కారంలోకి తీసుకురావా లని బీజేపీ చేయని ప్రయత్నాలు లేవు. ప్రధాని మోడీ, కేంద్ర హైంమంత్రి అమిత్షాతో పాటు కేంద్ర మంత్రి నిర్వాసీతారామన్,

యూపీ సీఎం యోగి ఆదిత్య నాథ్ వంటి అగ్రనేతలందరూ స్వయంగా ఎన్నికల ప్రచారం లో పాల్గొన్నారు. సీఎం అభ్యర్థిగా మెట్రోమ్యూన్ శ్రీధరన్నను నిలబెట్టి 30 నుంచి 40 సీట్లు గెలుస్తామని ధీమా వ్యక్తం చేశారు. దేశంలోనే అత్యధిక ఆర్ఎస్ఎన్ శాఖలున్న కేరళ లో భారత్ ధర్మ జనసేన (బీడిపే ఎన్) సాయం తీసుకు న్నారు. కానీ హిందూ, ముస్లిం, క్రిస్తువు లంతా బీజేపీని ఉట్లు వేయకుండా వామపక్ష కూటమి వైపే మొగ్గ చూపారు.

చరులు, ఎమ్మెల్యేలందరూ ఎన్నికల్లో చాలా కృషిచేశారు. కానీ కరోనా విపత్తుర పరిస్థితుల్లో ఎవరూ గెలువు సంబరాలు చేసుకోవద్దు. ముందు కరోనా వైరస్‌ను అంతం చేయాలి. ప్రజలంతా సుఖసంతోషాలతో ఉండాలి. అప్పుడే మనకు నిజమైన ఆనందం, గెలువు ఎన్నికల్లో ఇచ్చిన హమీలు త్వరలోనే నెరవేరుస్తాం.

ఇకపోతే శబరిమల వివాదాన్ని బీజేపీ, ఆర్ఎస్ఎన్ నాయకులు పావులాగా వాడుకోవాలని చూశారు. అయ్యప్పస్వామి ఆలయం లోకి 10 నుంచి 50 సంవత్సరాల మహిళలకు ప్రవేశాన్ని కల్పిస్తూ విజయన్ సర్కార్ తీసుకున్న నిర్ణయంపై ఆందో శనలు చేశారు. మహిళలు ఆలయం లోకి వెళ్ళకుండా దాడులకు దిగారు. ఈ అంశంపై కోర్టుకు కూడా వెళ్లారు. కానీ కోర్టు రాష్ట్ర సర్కార్కు అనుకూల తీర్పు నిచ్చింది. బంగారం స్క్రింగ్లో ముఖ్య మంత్రి కార్యాలయం ప్రమేయం ఉండని విష ప్రచారం చేసి విజయన్ ను విలన్గా చిత్రికరించే ప్రయత్నం చేశారు. ఈ అమానుష చర్యలన్నీ కేరళ ప్రజలు గమనిస్తూనే వచ్చారు. బీజేపీకి ఉన్న ఒక్క సీటును కూడా లేకుండా చేశారు. సీపిఐ(ఎం) జాతీయ కార్యదర్శి సీతారాం ఏచూరి ఎల్డిఎఫ్ తరపున కేరళలో క్యాంపెయినింగ్ చేశారు. ప్రజా సంక్షేమానికి కేరళ సర్కార్ తీసుకుంటున్న చర్యలు, దేశంలో మతోన్నాద విధానాలపై ప్రజలు ఆలోచించే లేపు ప్రచారం చేశారు. కాంగ్రెస్ నేత రాహుల్గాంధీ వయనాడ్ నుంచి ఎంపీగా ప్రాతినిధ్యం పహసున్నాడు. తమ అభ్యర్థుల గెలుపు కేసం సుడిగాలి పర్యాటునలు చేసినా ఘలితం లేదు. కేరళలో అధికారంలోకి రావడానికి బీజేపీ, కాంగ్రెస్ నేతలు ప్రచారంలో ఎన్నో రాయలీలు, తాయిలాలు ప్రకటించి కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు చేసినా వారిని ప్రజలు విశ్వసించలేదు. దేశంలో దశాబ్దాలుగా ప్రజా వ్యతిరేక విధానాలు అవలంబించే బూర్జువా పార్టీల అధికార దుర్భినియోగం, అవినీతి డబ్బు, ఉట్ల కొనుగోలు, అప్రజాస్వామిక గెలుపులనేకం చూశాం. కానీ సంపూర్ణ అక్షరాస్యత కలిగిన కేరళ ఉటర్లు తమ రాష్ట్రంలో కుల, మత ఎజెండాల పార్టీలకు తావులేదని నిరూపించారు. లౌకికతత్వం, మత సామరస్యాన్ని కాపాడగలిగే ఎర్జెండానే తమ ఎజెండానని చాటిచెప్పారు. ప్రజా సంక్షేమానికి నిరంతరం పాటుపడే వామపక్షమే తమ భవిష్యత్తు అని తీర్పునిచ్చారు.

ఇది ప్రజా విజయం... : సీఎం పినరయి విజయన్

ఇది ప్రజావిజయం. ఈ గెలుపు ఎప్పుడో నిర్ణయించబడింది. ప్రజలు సరైన తీర్పుని చూశారు. ప్రత్యేర్థులు ఎన్న ఆరోపణలు చేసినా ప్రజలు మా పాలనపై విశ్వాసం ఉంచి వెన్నుంటే ఉన్నారు. ఉట్లేసి ఎల్డిఎఫ్కు అండగా నిలిచారు. ప్రజలకు పేరుపేరునా ధన్యవాదాలు.

నాతో పాటు కార్యకర్తలు, మం త్రివర్గ సహచరులు, ఎమ్మెల్యేలందరూ ఎన్నికల్లో చాలా కృషిచేశారు. కానీ కరోనా విపత్తుర పరిస్థితుల్లో ఎవరూ గెలువు సంబరాలు చేసుకోవద్దు. ముందు కరోనా వైరస్‌ను అంతం చేయాలి.

ప్రజలంతా సుఖసంతోషాలతో ఉండాలి. అప్పుడే మనకు నిజమైన ఆనందం, గెలువు

◆ ◆ ◆

ఎందరో మహనుభావులు

“ఎన్నోర్లు చెప్పాలి రఘు! నేను ఆ పల్లెటూరు రాను. ఆ రోజు స్వాయంకృతో ప్రోగ్రామ్ ఉంది కదా? ఆ విషయం వాళ్ళకి చెప్పలేదా?” అంటి కోపంగా మధులిము...

‘చెప్పానమ్మా! అయినా వాళ్ళ వినటం లేదు... మళ్ళీ ఈ రోజు ఇతన్ని పంపేరు. ఆ రోజు వాళ్ళ ఊళ్ళే వేంకటేశ్వరుడి గుడి ప్రారంభోత్సవమట. అది కేంద్రమంత్రి ఊరటి... అతను మీరే రావాలని పట్టబడుతున్నారట... నిన్ననే ప్రధానమంత్రి కార్యాలయం నుంచి అయ్యగాలి ఆఫీసుకి ఫోన్ కూడా వచ్చిందట... ఎలాగైనా ఒప్పుకోండమ్మా! లేకపోతే చాలా సమస్యలు” అంటూ నీళ్ళ నముల్లా చెప్పాడు రఘు...

- గన్నవరపు నరసింహమార్తి

అతని మాటల్లో ఒక వేడికోలు... ఒక ఆవేదన... రఘు ఆమె దగ్గర పదేళ్ళ నుంచి పియ్యగా పనిచేస్తున్నాడు... చాలా నిక్కచ్చి మనిషి... ప్రలోభాలకు లోంగని వ్యక్తిత్వం... చాలా చక్కగా ఆమె కార్యక్రమాల వ్యవహారాలన్నీ చూస్తుంటాడు...

మధురిము రాష్ట్రంలో పేరున్న సంగీత విద్యాంసురాలు... కర్ణాటక సంగీతంలో ఆమె దిట్ట. సంగీతాన్ని తన ఐదవ సంవత్సరం నుంచే జోపాసన పట్టింది. గమకాలు ఆమె గాత్రంలో అలవోకగా పలుకుతుంటాయి.

చిన్నప్పట్టుంచీ ఆమె గాత్ర శుద్ధి, పాటల పట్ల ఆమెకుండె ఉత్సాహాన్ని చూసి ఆమె తండ్రి రఘునాథశర్మ రువ సంవత్సరం నుంచే సంగీతంలోని ఓనమాలు నేర్చటం మొదలు పెట్టాడు.

రఘునాథశర్మ ఆ పల్లెలోని పారశాలలో ఉపాధ్యాయుడు. అతనికి మధురిము ఒక్కరే కూతురు. పెళ్ళిన ఐదు సంవత్సరాలకు పుట్టిన మధురిము అంటే భార్యాభర్తలిద్దరికి అపురూపం. శర్మగారి భార్య విమలకు కూడా సంగీతంలో మంచి అభినివేశం ఉండటం వల్ల కూతుర్ని చదువుతో పాటు సంగీతాన్ని కూడా ప్రోత్సహించింది.

అలా మధురిము సంగీతాన్ని ఒక యజ్ఞంలా ప్రారంభించింది. చదువుకి భంగం కలగకుండా సంగీతాన్ని అభ్యసించింది. దానికి కారణం ఆమె తండ్రి శర్మ... “విద్య లేనివాడు వింత పశువు అన్నారు... - మనుషుల్ని జంతువులు, పక్షుల్నిచి వేరు చేసేది విద్య... విద్య మనిషికి జ్ఞానాన్నిచ్చి అజ్ఞానాన్ని పారదోలుతుంది. చతుర్యోదాల్లో సామవేదంలో సంగీతం గురించి చెప్పబడింది. కేవలం సంగీతం నేర్చుకుంటే సరిపోదు... సాహిత్యం లేనిదే సంగీతం రక్తి కట్టదు... త్యాగయ్య, అనుమయ్య లాంటి వాళ్ళ వాగేయకారులు... అంటే సంగీత, సాహిత్యాల్లో గోపువాళ్ళు...” అని చెప్పటంతో ఆమె

చదువుని ఏనాడూ అశ్రద్ధ చెయ్యలేదు...

వర్షాలను, రాగాలను, సరళీ స్వరాలనూ ఎలా జోపాసన పట్టిందో చదువులో భారత, భాగవత, రామాయణాలను, గణితం, బౌతిక, రసాయన శాస్త్రాలు, ఇంగ్లీషు వీటి గురించి క్షణింగా చదివి ఇంటర్వైడ్యెంట్లో వాళ్ళ కాలేజీ లెక్కరస్టను

కథ

ఆశ్చర్యచకితుల్ని చేస్తూ జిల్లాకి ప్రథమంగా నిలిచింది.

ఆమెని ఒక రోజు కాలేజీ ప్రైనిపల్ పిలిచి “మధురిమా! నీమార్చులు చూసాను... నీ గురించి మీ లెక్కరస్ట చెప్పిన మాటలు విన్నాను... నువ్వు ఎమ్ సెట్ మీద కేంద్రీకరించు. సంగీతాన్ని విడిచిపెట్టు అది నీకు ఏవిధమైన కూడూ పెట్టదు... అదే ఇంజనీరింగ్ చదివితే హాయిగా అమెరికా వెళ్ళవచ్చు. హోలెడు ధనం, కీర్తి సంపాదించవచ్చు” అనీ చెప్పాడు.

ఆరోజు సాయంత్రం తండ్రి ఇంటికి రాగానే ప్రైనిపల్ గారు చెప్పిన విషయాలను చెప్పింది మధురిము.

ఆ మాటలు వినీ శర్మగారు చాలా బాధపడ్డారు. తండ్రి మానం చూసి “నాన్నగారూ! మా స్నేహితురాళ్ళ కూడా సంగీతం వద్ద అంటున్నారు... కంప్యూటర్స్, మొబైల్స్ కాలంలో కూడా ఆ పాత చింతకాయ పచ్చడి లాంటి సంగీతం ఏమిటే... హాయిగా చదువుకోకుండా అని వ్యంగ్యంగా మాటల్లాడుతున్నారు” అంది చెమర్చిన కళ్ళను తుడుచుకుంటూ.

శర్మగారికి ఆ మాటలు ఆవేశం తెప్పించాయి. “సంగీతం ఈనాటిది కాదు. వేడాలు, పురాణాల్లో సంగీతానికి సముద్రత సానం ఇవ్వబడింది. మన దేశంలోనే కాదు పాశ్చాత్య దేశాల్లో కూడా... అమెరికన్ సమాజం బీతోవిన్ సంగీతమంటే చెవులు కోసుకుంటుంది. సంగీతం కూడా శాస్త్రమే...”

మనిషిని దైవం దగ్గరకు చేర్చే శాస్త్రం...

“త్రివర్ధ ఫలదాస్సుర్యే దాన యజ్ఞ జపాదయాః ఏకం సంగీతం విజ్ఞానం చతుర్వర్గ ఫలప్రదమ్” అనీ పండిత లోకం సంగీతాన్ని స్తుతించింది. పైగా సంగీతం చదువుకి ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుంది” అని చెప్పడంతో అమె ఇంక వెను తిరిగి చూడలేదు. సంగీతం, చదువు రెండింటినీ రెండు కళ్ళలాగా భావించి రెండింటినీ కొనసాగించింది.

సంగీతం ఆమూలాగ్రం నేర్చుకుంది. అనతికాలంలోనే కచేరీల స్థాయికి చేరుకుంది. అమె రెండవ సంవత్సరంలో ఉన్నప్పుడే అరంగేట్రం చేసింది... యూనివర్సిటీ కాలేజీ వార్క్‌స్కూల్ త్వపంటో ఆమె గాత్ర కచేరీ మొట్టమొదటిసారిగా జరిగింది... ఆ సభలో ఆమె పాడిన “ఎందరో మహానుభావులు” అనే పంచరత్న కీర్తన ఆహాతుల్ని సమోహసపరచింది. వైస్ చాన్సులర్ ఆమె గాత్రానికి ముగ్గుడై ప్రత్యేకంగా అభినందించారు.

ఆ మర్యాదు పేపర్లలో ఆమె గురించిన వార్తలు... యూనివర్సిటీలో ఎక్కుడా చూసినా ఆమె గురించిన కబుర్లే...

అదోక చిన్న చినుకు... అనతికాలంలో అదోక కుంభప్పటిగా మారింది. ఆంధ్రా ఎం.ఎస్. సుబ్బలక్ష్మి అన్నారు. మరొక బాలమురళీ అని కీర్తించారు.

కీర్తి అనేది ఎలా ప్రారంభమవుతుందో ఎటువైపు తీసికెళు తుందో ఎవరికి తెలియదు. అది కావాలంటే వచ్చేది కాదు... అందలాన్ని ఎక్కిస్తుంది... కొన్ని కోట్ల ఆస్తి ఉన్నా కొనుక్కేలేనిది...

ఆ కీర్తి మధురిమని వరించింది.

ఇక జీవితంలో ఆమె వెనుతిరిగి చూడలేదు. అమెరికా, బ్రిటన్, ఆస్ట్రేలియా, స్వాజిలాండ్ ఇలా ఎన్నో దేశాల్లో కచేరీలిచ్చింది. దేశవిదేశాల్లో తన సంగీతంతో అభిమానుల్ని ఉలాడించింది.

ఈ పేరుతో ఆమె ఉక్కేరిబిక్కిరి కాసాగింది. అనేక ఛానళ్ళు, హిందులాంటి పేపర్లలో ఇంటర్వ్యూలు... చివరకు సినిమాల్లో కూడా సంగీతపరమైన పాటల్ని పాడటం మొదలు పెట్టింది...

ఆ సమయంలో ఆమెకు ఆనందీతో పెశ్చేంది. అతను ఉ సాఫ్ట్‌వేర్ కంపెనీలో పనిచేస్తున్నాడు. మొదట్లో అతను ఆమెను ప్రోత్సహించినా రానురాను భార్యకొస్తున్న పేరుని, కీర్తిని సహించలేకపోయాడు.

దీంతో ఆమె సంసార జీవితంలో చిన్న అలజడి రేగింది... చదువుకున్న వాడు కాబట్టి తనని అర్థం చేసుకుంటాడనీ ఆశించిన ఆమెకు అతని ప్రవర్తన బాధ కలిగించ సాగింది...

రానురాను వాళ్ళ మధ్య అంతరం కొద్ది కొద్దిగా

పెరగసాగింది. ఆమె వాటన్నింటినీ సహిస్తూ కూడా తన సంగీత ప్రయాణాన్ని కొనసాగించ సాగింది.

అటువంటి సమయంలోనే రఘు ఒకరోజు వచ్చి ఉపల్లటూళ్ళో కచేరీ చెయ్యాలని చెప్పేదు... కేంద్రమంత్రి వత్తిడి,

ప్రధానమంత్రి కార్యాలయం

నుంచి ఫోన్ రావడంతో ఆమె

ఒప్పుకోక తప్పలేదు...

***

వారం రోజుల తరువాత ఆమె ఆ డారుకి రఘుతో కలసి బయలుదేరింది. అది

ఉత్తరాంధ్రలో ఉ చిన్న

పల్లెటూరు... పేరు

సుమిత్రాపురం...

విజయనగరంలో ట్రైన్ దిగి కార్లో ఆ డారు

బయలుదేరింది. అక్కడికి ఆ డారు చేరుకోవాలంటే రెండుగంటల ప్రయాణం. గంట తరువాత కారు

సుమిత్రాపురం డాళోళ్ళకి ప్రవేశించింది. డారి పక్కన కొండ.. కొండ చుట్టూ పూడండలా ఏరు... ఏరి ఒడ్డున డారు...

పల్లెటూళ్ళంటే మురికి కూపాల్లగ ఉంటాయన్న ఆమె అభిప్రాయానికి భిన్నంగా ఉంది సుమిత్రాపురం... ఇలా ఆలోచిస్తూ ఉండగానే కారు ఉ ఇంటి ముందర ఆగింది... అది రెండంతస్తుల ఇల్లు... చాలా విశాలంగా ఉంది. ఇంటి ముందర కొబ్బరి ఆకులు చుట్టూ మామిడి తోరణాలతో పందిరి వేసి ఉంది... ఆహ్వానం పలుకుతూ గేటు దగ్గర కొబ్బరి చెట్లు...

“అమ్మా! ఇది ఈ డారి సర్పంచ్ గారిల్లు... అతని పేరు అభిరాం గారు... అతని భార్య ప్రియంవద గారే ఈ డారి గుడిని కట్టించారుట... చాలా మంచి కుటుంబం అని అందరూ చెబుతారు... వాళ్ళ మేడ మీద మనకు విడిది ఏర్పాటు చేసారు” అంటూ చెబుతుండగానే ఆకుపచ్చటి రంగు చీర, గులాబీ రంగు జాకెట్లు, పొడవైన జడతో తెల్లటి మహిళ వస్తూ కనిపించింది.

చూడటానికి ఆమె చాలా అందంగా ఉంది... ముఖంలో తెలియని ఒక ఆకర్షణ కనిపిస్తోంది...

ఆమె పరుగున కారు దగ్గరికి వచ్చి ముకుళిత హస్తాలతో మధురిమకు నమస్కారం పెడుతూ “రండి... నా పేరు ప్రియంవద” అంది....

మధురిమ కూడా ఆమెకు నమస్కారం పెడుతూ ‘మధురిమ... ఇతను రఘు నా సెక్రెటరీ’ అంది కారు దిగుతూ...

ఆమె వెనకాలే ఇంట్లోకి నడిచింది... ఇల్లు చాలా విశాలంగా, అందంగా ఉంది... ఇంతలో వంటమనిషి వెండి గ్లాసులతో కాఫీ తెచ్చింది.

ఇంతలో “ప్రియా! మంత్రిగారికి ఫోన్ చేసావా?” అని ఒకతను వచ్చాడు... ఆరదుగుల పొడవున్నాడు. “మావారు అభిరామ్” అనీ అతను పరిచయం చేసింది.

కాఫీ చాలా రుచిగా ఉంది... ముఖ్యంగా అది తాగుతుంటే వచ్చే పరిమళం... తన చిన్నప్పుడు అమ్మ పెట్టిన కాఫీని గుర్తు తెచ్చింది..

ఇంతలో ముగ్గురు వ్యక్తులు వచ్చి “అమ్మగారూ! గుడి

**ఒక క్లాసురూమ్ బోర్డ్ మీద “ఆరోహణ
సరిగుపడని... అవరోహణ నిదపమగలని... స-
ష్టుమం , రి - లిషభం, గ - గాంధారం, మ -
మందరం, ప - పంచమం, ద - దైవతం, ని - నిషాదం
వీటి సంక్లిష్ట రూపమే సరిగుపడని...” అనీ ప్రాసి
ఉంది...**

ముందర మీరు చెప్పినట్లు మొక్కలు నాటాము... పందిరి పూర్వంది... ధ్వజస్తుభానికి పూలదండలు కట్టేసాము...” అని చెప్పారు.

“సల్లెండి... సంతర్పు వంటల్ని దగ్గరుండి చూడండి. రుచిగా ఉండాలి... చెడ్డ పేరు రాకూడదు... అనీ ఊళ్ళను పిలిచారు కదా?” అని అడిగింది.

“ఆరూళ్ళ వాళ్ళనీ పిలిచామమ్మా” అనీ చెప్పాడు అందులో ఒకతను...

వాళ్ళు వెళ్ళిపోయిన తరువాత “రండి... మేడమీద మీ బస... హాయిగా స్నానం చేసి ఫ్రెష్ అవండి...” అనీ చెప్పి మధురిమని మేడమీదకు తీసికెళ్ళింది.

స్నాన పానాదులు ముగించింది. వేడినిళ్ళతో స్నానం హాయిగా ఉంది. ముఖ్యంగా ఆ ఇంటి బాత్ రూమ్ స్టోర్ పోలాళ్ళను మైమరిపించినట్లుంది.

హాల్లో కొచ్చి విశాలమైన డ్రెసింగ్ టేబుల్ దగ్గర జడను దుష్టకుంటూ చుట్టూ చూసింది. ఒక పక్క పెల్వీ నిండా వందల పుస్తకాలు... పెల్వీని తీసి పుస్తకాలను చూసింది... వేయపడగలు, అమృతం కురిసిన రాత్రి, మహోప్రస్థానం, కర్మాంక సంగీత దర్శణము, త్యాగరాయ కీర్తనలు, కూచిపూడి నాట్యం... భారత, భాగవత, రామాయణాలు, పేక్ స్పీయర్, ఆస్కార్ వైల్ట్, టెన్నిస్ న్, ఛార్లెస్ డికెన్స్, ఐయాన్ రాండ్ పుస్తకాలు... ఆ పుస్తకాల మీద ప్రియం వద పేరు....

ఇంతటి ఉద్దంధాలను చదివే మహిళ ప్రియం వద గురించి ఆమెకు ఆశ్చర్యం కలుగుతోంది. హాల్లో గోడల మీద పికాసో గోయిర్పింకా, డావినీ లాస్ట్ సప్రోర్, మోనాలీసా... రవివర్మ... యిలా ఎన్నో గోప్య చిత్రకారుల చిత్రాలు...

అలా గంటసేపు వాటన్నింటినీ చూసిన తరువాత ప్రియం వద గురించి ఆమెకు పూర్తిగా అర్థం అయింది. సాధారణంగా కనిపిస్తున్న ఆమె ఓ గోప్య మహిళలా కనిపించింది. ఇంతలో ప్రియం వద వచ్చి ‘పదండి! భోజనం చేధ్వం’ అంది...

మధురిమ ఆమె రాకని గమనించి ‘మేడం! ఈ గ్రంథాలయంలోని పుస్తకాలన్నీ మీరు చదివారా? మీరు సంగీతం నేర్చుకున్నారా?’ అంది విస్మారిత నేత్రాలతో...

ప్రియం వద నవ్వుతూ “రండి! భోజనం చేస్తూ మాట్లాడుకుండాము” అంది.

మధురిమ ఆలోచిస్తూ ప్రియం వద వెనకాల కిందకు వెళ్ళింది...

పెద్ద డైనింగ్ టేబుల్... మధ్యలో ఘుమ ఘుమలాడిస్తున్న

వంటకాలు... వంటకాల వాసన నాసికకు సోకుతోంది.

కంచాలు, పాత్రలు... అనీ వెండివే... సూర్యకిరణాలు పడి అవి మిలమిల మెరిసిపోతున్నాయి. ఇంతలో అభిరామ్... వెనకాల ఇద్దరు పిల్లలు వచ్చారు. ఇద్దరూ ముద్దుగా ఉన్నారు...

ప్రియం వద వాళ్ళని చూపిస్తూ మా ఇద్దరు పిల్లలు కేదారగౌళ... ఆదిత్య... ఇప్పుడే స్నానులు నుంచి వచ్చారు అంది.

“హాయ్ ఆంటీ! నమస్తే” అన్నారు వాళ్ళిద్దరూ. ఆ తరువాత ప్రియం వద ఆమెకు కొసరి కొసరి వడ్డించింది. టుమోటూ పప్పు, వంకాయ పచ్చడి, సాంబారు, బంగాళదుంపల వేపుడు, ఉలపవారు... తియ్యటి పెరుగు... ఆమెకు వాటిని తిన్న తరువాత భుక్కాయాసం వచ్చింది. అనీ రుచిగా ఉన్నాయి.

“ఇందాక మీరు సంగీతం గురించి చెబుతానన్నారు” అని అడిగింది మధురిమ.

“సంగీతం నేర్చుకున్నాను... ఇక్కడ నేను ఓ సంగీత పారశాలని నడుపుతున్నాను... మనం గుడికి వెళ్ళముందు అక్కడికి వెళదాం...” అంది.

భోజనాల తరువాత విశ్రమించి నాలుగు గంటలకి లేచింది మధురిమ. ప్రియం వద టీ తీసుకొచ్చింది. అది తాగిన తరువాత ఇద్దరూ పారశాలకు వెళ్ళారు...

అది వీధిలో చివర్లో ఉంది. విశాలంగా ఉన్న భవనం అది... ఘంటసాల సంగీత పారశాల” అని ముందర బోర్డ్...

ఐదు క్లాసురూములు... అన్నింట్లోను ఏషైముంది దాకా సంగీతం నేర్చుకుంటున్నారు.... ఒక రూములోంచి “ఎందరో మహానుభావులు” ఇంకోక పక్క నుంచి “జగదానందకారకా...” వేరోక పక్క నుంచి “భావయామి...” ఇలా భక్తి పారవశ్యంతో పాడుతున్న విద్యార్థినులు... ఎక్కువమంది ఆడపిల్లలు....

ఒక క్లాసురూమ్ బోర్డ్ మీద ప్రియం వద నిదిగుపడని... అవరోహణ నిదిగుపడని... స- ష్టుమం , రి - లిషభం, గ - గాంధారం, మ - మందరం, ప - పంచమం, ద - దైవతం, ని - నిషాదం వీటి సంక్లిష్ట రూపమే సరిగుపడని...” అనీ ప్రాసి ఉంది...

“మేడం! ఈ పారశాలని చూస్తే నాకాశ్వర్యం కలుగుతోంది. సిలబస్తో సహి ఇంత శాస్త్రబద్ధంగా చెబుతున్న పారశాలని నేనిదివరకు ఎక్కుడా చూడలేదు. అయినా మీరిన్ని పనులు చేస్తున్నారు... మీ భర్త గారి ప్రోత్సాహం ఉందా?” అంది మధురిమ సంబ్రమాశ్వర్యాలతో.

“మేడం! మీరిన్ని పనులు చేస్తున్నారు. మీ భర్త గారి ప్రోత్సాహం ఉందా?”

“అతని సహకారం లేకపోతే ఇన్ని పనులు చేసే అవకాశం ఉండేది కాదు. అతను నా వెంట నీడలా ఉంటారు”

“నిజంగా మీరు చాలా అదృష్టవంతులు...” అని అంది మధురిమ... ఆ తరువాత వాళ్ళ గుడి ప్రాంగణం చేరుకున్నారు....

తరువాయి... 16లో..

స్వచ్ఛ పేరుతో

జీవితంపై నియంత్రణ కోల్డ్ టెన్సన్స్ అధునిక శీ జీవన ప్రయాణం

మనిషి జీవితంలో తనను అర్థం చేసుకునే వ్యక్తుల కోసం అన్వేషిస్తున్నానే ఉంటాడు. అర్థం చేసుకోవడం అంటే ఒక వ్యక్తిలోని అంతర్గథనాన్ని ఆలోచనలను, ఆవేశాలను, వీటిని కారణమైన అనుభవాలను నిర్దయాత్మక దృష్టితో కాకుండా మానవతా దృష్టితో స్వీకరించడం. ఇటువంటి అనుబంధం చాలా సార్లు ఎంత వెతికినా రొరకదు. అందుకే అందరి మధ్య కూడా మనిషి ఒంటిరితనాన్ని అనుభవిస్తూ ఉంటాడు. ఒక మనిషిని అర్థం చేసుకోవడానికి వాలితో ప్రతి నిముషం కలిసి ఉండవలసిన అవసరం లేదు. కొన్ని సంపత్తురాలు ఒకే ఇంట్లో జీవితాలను పంచుకున్న వ్యక్తులలో కూడా ఒకరి గురించి మరొకరికి తెలిసేటి తక్కువే. ఒక మనిషి గురించి తెలుసుకోవడం అంటే వాలి అలవాట్లు, ఆలోచనలు కాదు వాలి భావాలు అర్థం కావాలి. అది అందరిలో సాధ్యం కాదు. ఒకోసాలి మనతో పెద్దగా అనుబంధం లేని వారు మనకు

దగ్గరవుతారు, మన స్వందనలు వాలకి తెలిసిపోతాయి. ఇద్దరు జీవితాలు ఒక్క క్షణం ఒక గాటున నిచిన ఫీలింగ్ కలుగుతుంది. అదో నిజమైన తోడు అంటే. అదే మనిషి నిత్యం కోరుకునేబి. ఆ దగ్గరవ్వడంలోని ఆత్మియత అనుభవించిన వాలకే అర్థం అవుతుంది. ఈ పాయింట్ మీద నిల్చంచిన గొప్ప స్త్రీవాద సినిమా మరాటీ భాషలో వచ్చిన “అమీ దోఫ్సు”. తెలుగులో ఆమీ దోఫ్సు అంటే మనం ఇద్దరం అని అర్థం. ఇది ఇద్దరు స్త్రీల కథ. స్త్రీవాదం అన్న పదం ఇక్కడ వాడవలసి రావడానికి కారణం ఇద్దరు స్త్రీల మనోభావాలు, వారు నమ్మిన సైవతంత్సం, వారు సాగెంచిన జీవన ప్రయాణం. ముక్కా బర్ఫ్- ప్రియా బాపతీల అత్యుత్తమ స్థాయియి నటన ఈ కథను చాలా ఉండేందో ఉండేందో.

నిర్ణయాన్ని కాదనే స్వభావం అలవర్షకున్న సాధితి తరువాత తండ్రితీ పెద్దగా సంభంధం పెట్టుకోదు. తండ్రి ప్రయత్నించి ఫోన్ చేసినా ముక్కనరిగా మాటల్లాడి తన జీవితం తన ఇష్టం వచ్చినట్లు గడపాలనుకుంటుంది.

పోస్ట్ గ్రాడ్యూయేషన్లో యూనివరిటీలో మొదట ర్యాంక్ సాధింజి అక్కడే తనకు నచ్చిన ఒక రీసెర్చ్ ఇన్స్టిట్యూట్లో చేరుతుంది సావిత్రి రామ్ అనే స్నేహితుడు పరిచయం అవుతాడు. అతనితో దేఱింగ్ మొదలెడుతుంది. ఒక ఇల్లు అద్దెకు తీసుకుని తనకు నచ్చిన పద్ధతిలో జీవిస్తూ ఉంటుంది. చాలా తెలివి గల రీసెర్చ్ స్కూలర్ గా గొప్ప పేరు సంపాదించుకుంటుంది. తండ్రి ఎన్ని సార్లు పిలిచినా అతన్ని చూడడానికి పోలాపూర్ వెళ్ళదు. సావిత్రి రాసిన ఒక ధీసిన్కి అంతర్జాలీయ స్కూలులో బహుమతి లభిస్తుంది. ఆమెకు అవార్డ్ ఇచ్చే రోజున అమ్మి సావిత్రిని వెతుక్కుంటూ ఆమె ఇంటికి వస్తుంది. నుదుట్టి పై బొట్టు లేకుండా ఇంటికి వచ్చిన అమ్మిని చూసి సావిత్రి ఆశ్చర్యపోతుంది. ఆమె తండ్రి మరణించి పదిహౌను రోజులయ్యందని ఆమెకు కబురు చేయవద్దని తండ్రి చెప్పాడని, తన యావదాస్తినీ సావిత్రి పేరున రాసి ఒక ఘరతు పెట్టాడని అమ్మి ద్వారా సావిత్రికి తెలుస్తుంది. ఘరతు ప్రకారం అమ్మిని సావిత్రి తన తల్లిగా తన పద్ధతి ఉంచుకోవాలి. సావిత్రికి తండ్రిపై కోపం వస్తుంది. తండ్రి మరణి ఆమె అహాన్ని దెబ్బ తీస్తుంది తప్ప, బాధ కలిగించదు. కాని తండ్రి ఘరతులతో తనకు అస్తి ఇవ్వడం ఆమె జీర్ణించుకోలేకపోతుంది.

పెళ్ళి చేసుకున్నాడని ఆమె బాధ. ఆమెలోని ఈ ఆధిపత్యబావం రామ్కి కోపం తెప్పిస్తుంది కూడా. జీవితంలో సాధారణంగా జీవించాలనుకునే వ్యక్తులు కూడా ఉంటారని చాలా కోపంగా బాధగా చెప్పి వెళ్లిపోతాడు రామ్. తనలోని భావేద్వ్యాగాలను బైట పెట్టడం చిన్నతనం అని భావించి అన్నింటిని తనలోనే ఉంచుకునే సాచిత్రి తత్త్వం తెలిసిన అమ్మి ఆమెను ఓదారుస్తుంది. సాచిత్రి అనుకున్నట్టే ఆ బంధంలో ప్రేమ మాత్రమే మిగిలిందని పెళ్ళితో వచ్చే వ్యావహరికత ఆ బంధంలో లేకపోవడమే సాచిత్రి కోరుకున్న బంధం అయినప్పుడు ఇక బాధ ఎందుకని సాచిత్రిని అమ్మి ప్రశ్నిస్తుంది. మొదటిసారి సాచిత్రి అమ్మిలోని లోతును చూడగలుగుతుంది.

సావిత్రి రామ్ని మరచిపోయి జీవిస్తున్న సమయంలో అమ్మి ఆరోగ్యం దెబ్బతింటుంది. ఆమెను హస్పిటల్లో చేర్చిస్తుంది సావిత్రి. లుక్కొమియా ఆఫ్యరి స్టేజీలో ఆమె ఉండని డాక్టర్లు చెబుతారు. ఆమె ఇంకొన్ని రోజులే జీవిస్తుందని సావిత్రికి తెలుస్తుంది. అయితే ఈ విషయం అమ్మికి ముందే తెలుసని డాక్టర్లు చెప్పినప్పుడు అమ్మి జీవితం ముందు తన తెలివి ఎంత చిన్నదో సావిత్రికి మొదచిసారి అర్థం అవుతుంది. చాలా కోపంతో అమ్మిని తనతో నిజం చెప్పలేదని వాదిస్తుంది. అప్పుడు అమ్మి ఆమెకు తన గతం గురించి చెబుతుంది. తన తండ్రి, సావిత్రి తండ్రి ఇద్దరు మిత్రులని తన తండ్రి ఆస్థి అంతా పోగొట్టుకున్నారని, ఆ విషయంలో కేసు సహాయం కోసం సావిత్రి తండ్రి తమ ఊరు వచ్చాడని అప్పటికే తనకు లుకేమియా నోకిందని, తన తండ్రి మరణించిన తరువాత ఆమె భాధ్యత సావిత్రి తండ్రి తీసుకోవలసి వచ్చిందని, పరాయి శ్రీ, వివాహానికి యోగ్యత లేని ఒక

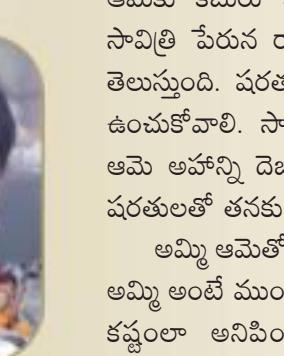

- ඩි.ජ්‍යුලි, 9885384746

గోరీ దేఖ్యండే అనే మరాలీ రచయితి కథ ఆధారంగా ఈ సినిమా నిర్మించారు. సావిత్రి తల్లి చిన్న తనంలోనే చనిపోతుంది. తండ్రి జగదీష్ స్వర్ణశాయి ఒక పెద్ద లాయర్. చాలా ప్రాక్షికల్ మనిషి. తన చూట్టూ ఉన్న వ్యక్తులతో చాలా ప్రాక్షికల్గా రాఘవల్గా ఉండే వ్యక్తి. అనవసరమైన ఎమాషన్స్ అతనికిష్టం ఉండవు. చాలా మంచి వ్యక్తి కూడా. భార్య చనిపోయిన తరువాత కూతురుని పని వాళ్ళ సహాయంతో చాలా భాద్యతతో పెంచుతాడు. ఆడమనిషి లేని ఇంట్లో, సెంటిమెంట్ల ప్రాధాన్యం లేని వ్యక్తివాదాన్ని సమర్థించే మనుష్యుల మధ్య పెరిగిన సావిత్రి చిన్న తనంలోనే చాలా స్వాతంత్రురాలిగా జీవించడానికి అలవాటు పడుతుంది. తనలోని భావేధ్యగాలను బైటపెట్టడం అమెకు తెలియదు. పోలాపూర్లో ఈ తండ్రీ కూతుర్లు ఉంటారు. ఒకసారి ఏదో కేసు కోసం పక్క ఊరికి వెళ్లిన జగదీష్, సావిత్రి కన్నా కొంచెం పెద్దదయిన ఒక అమ్మాయిని పెళ్లి చేసుకుని తీసుకుని వస్తాడు. ఇంటికి వచ్చి కూతురుకి నొఖర్లకు ఆమె తన భార్య అని పరిచయం చేస్తాడు. పదిహేనేళ్ళ సావిత్రి తండ్రి తనకు చెప్పకుండా తనను అడగుండా పెళ్లి చేసుకుని రావడంతో కోపం తెచ్చకుంటుంది. కానీ ఆ వచ్చిన అమ్మాయి పై ఆసక్తి కూడా పెంచుకుంటుంది. ఆమెతో స్నేహంగా ఉండడం మొదలెడుతుంది. కానీ తండ్రితో క్రమంగా దూరం అవుతుంది. అమల అనే పేరుగల తన మారుటి తలిని అమ్మి అని పిలవడం మొదలెడుతుంది.

ಅಮ್ಮೆ ಪೆಡ್ಡಗಾ ಚದುವುಕೋಲೇದು. ಚಿನ್ನಗಾ ತನ ಪೇರು ರಾಸಿ ಸಂತಕಂ ಪೆಟ್ಟಡಂ ತಪ್ಪ ಅಮೆಕು ಪೆಡ್ಡ ಅಕ್ಕರ ಜ್ಞಾನಂ ಲೇದು. ಸಾವಿತ್ರಿಕಿ ಕೋಪಂ, ತೊಂದರಪಾಟು ಎಕ್ಕುವ. ಅಮ್ಮೆ ಚಾಲಾ ಓರ್ಮಿತ್ತೆ ಓಪಿಕತ್ತೆ ನಡುಮುಕುನ್ನೆ

A circular photograph of two women seated at a table in a restaurant. The woman on the left, wearing a blue and white patterned dress, is smiling and holding a small red object, possibly a gift or a piece of jewelry. The woman on the right, wearing a red sweater, is looking at her with a smile. On the table between them is a white plate with some food and a cup of coffee. The background shows a yellow wall with some abstract art.

13 తరువాయి...

తెల్లటి పాలరాతితో
కట్టిన శ్వేత సౌధంలా ఉంది
ఆ గుడి... దూరంగా
గుడిగంటల శబ్దం
వినిపిస్తోంది. మైకులో 'బిహృ'
కడిగిన పాదము' అన్న
ఎమ్మెన్ నుబ్బలక్కి పాట
వీనుల విందు చేస్తోంది.

గుడి శిఖరం మీద తెల్లటి
పావురాలు ఎగురుతూ ఒక
పవిత్రతని ఆపాదిస్తున్నాయి..

గుడి ప్రాంగణంలో వేల మంది కూర్చునే పెద్ద తాటాకుల
చలువ పందిరి...

“ఈ ప్రదేశంలో మా తాతగారు వందేళ్ళ క్రితం ఈ గుడిని
కట్టారు... అది జీర్ణవస్తు చేరుకోవడంతో నాన్నగారి కోరిక
మీద ఈ గుడిని జీర్ణోదరణ చేసాము... ఇది పూర్తవటానికి
రెండు సంవత్సరాలు పట్టింది...” గుడి ఊళ్ళో ప్రజలను సక్రమ
మార్గంలో నడవటానికి దోహదపడుతుంది అని ఈ పనికి
పూనుకున్నాను” అనీ ప్రియంవద చెబుతుండగా కలెక్టర్, కేంద్ర
మంత్రుల కార్టు అక్కడికి చేరుకున్నాయి.

ముందుగా కలెక్టర్ మాటల్లాడుతూ “ఈ రోజు చాలా
గొప్పదినం. ఇంత మంచి గుడి ప్రారంభోత్సవంలో పాల్గొనడం
నా అద్భుతం. దీని నిర్మాణం వెనక ఉన్న గొప్ప త్రీమూర్తి గురించి
చెప్పుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఆమెకు హంగు ఆర్యాటాలంబే
ఇష్టం ఉండదు... గొప్ప విదుషీమణి అయినా ప్రచారం
కోరుకోని వ్యక్తి... ఆవిడే ప్రియంవద’ అని చెప్పగానే వేల
చప్పట్లు...

ఆ సభకు భారీగా వచ్చారు జనం...

“అమె, అమె భర్త అభిరాం ఈ చుట్టు పక్కల గ్రామాల
అభివృద్ధికి ఎంతో కృషి చేశారు. ఇవాళ ఏటి మీద ఆనకట్ట కట్టి
కాలువల ద్వారా చుట్టుపక్కల గ్రామాల పొలాలకు నీళ్ళు
అందుతున్నాయింటే ఈ దంపతుల కృషే... అలాగే ఎంతో
మంది పేద విద్యార్థులకు ఉచితంగా చదువు చెప్పిన్నున్నారు...
ఇలాంటి తెర వెనక వ్యక్తుల్ని మనం సూర్తిగా తీసుకోవాలి” అనీ
చెప్పి తన ప్రసంగాన్ని ముగించారు.

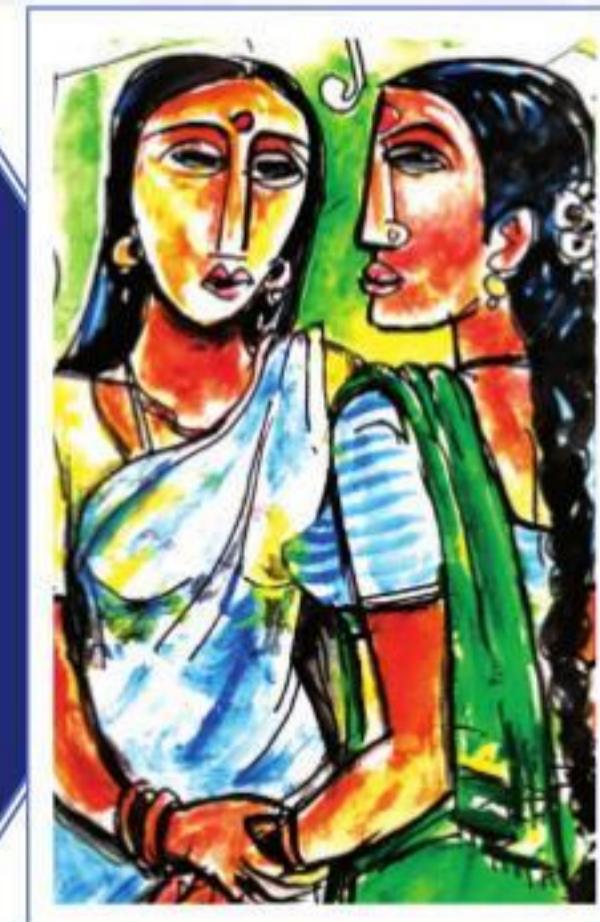
ఆ తరువాత కేంద్రమంత్రి చేతుల మీదుగా ధ్వజారోహణం
జరిగింది. సాయంత్రం ఆరుగంటలకు మధురిమ కచేరి
మొదలైంది.

కచేరికి ముందు ప్రియంవద మధురిమ ఎంత గొప్ప
గాయకురాలో చెప్పింది. ఆమె మాటలు విన్న మధురిమకి అవి
పొగడ్డల్లా అనిపించాయి. ఇక్కడికొచ్చే దాకా తాను చాలా గొప్ప
గాయకురాలినన్న అహంభావం ఉండేది... అందుకే చిన్న చిన్న
పట్టులకు కచేరీలకు వెళ్ళేది కాదు... వాటికి ఆ స్థాయి లేదనీ
అమె భావించేది... కానీ ఈ రోజు ఈ పల్లెకు వచ్చి
ప్రియంవదని చూసిన తరువాత ఆమె చక్కువులు
తెరుచుకున్నాయి.

అందుకే అన్యమనస్సుంగానే కచేరి మొదలు పెట్టింది...

ఈరోజు నా అంతఃచక్కువులు తెరుచుకున్నాయి.

ప్రచారాలు, ఆర్ఘాటాలు వల్ల వచ్చే గొప్పదనం నీటి బుడగ
లాంటిది. అదెన్నాళ్ళో ఉండదు. గొప్పవారు కావాలంబే విద్య,
వినయంతోపాటు జ్ఞానం కావాలి... అవన్నీ మీలో ఉన్నాయి
కాబట్టే అందరి మన్ననలు పొందుతున్నారు... మీ నుంచి
ప్రేరణ పాంచిన నేను ఈ రోజు నుంచి సంగీత మూలాలను
అమూలాగ్రం తెలుసుకుంటాను. నా విద్యని మీలాగే పది
మందికి పంచుతాను...

“ఎందరో మహానుభావులు,

జగదానంద కారకా... అలకలల్ల లాడెనే... భావయామి గోపాల
బాలం....” ఇలా చాలా కీర్తనలు ఆహాతుల కోరిక మీద
పాడింది.

ప్రతీ కీర్తనని అక్కడికొచ్చిన వాళ్ళు ఎంతో భక్తితో ఆలకించి
చెప్పట్లతో ఆమెని ఆశీర్వదించారు.

చివర్లో కలెక్టర్ గారి కోరిక మేరకు ప్రియంవద
“భావయామి పాడుతుంబే” అన్న కీర్తన పాడింది. 13
నిముషాల పాటు అనగ్గరంగా, గుక్క తిప్పుకోకుండా ఎన్నో
గమకాలను జాలువారిస్తూ పాడిన ఆ కీర్తన ఆహాతులను
విశేషంగా ఆకట్టుకుంది.

ఆ తరువాత మధురిమని కేంద్రమంత్రి ద్వారా శాలువా
కప్పించి సత్కరించి ఆమెకు రెండు లక్షల రూపాయల చెక్
ఇప్పించింది ప్రియంవద...

ఆ తరువాత మధురిమ వాళ్ళందరికి వీడ్జేలు పలికి కారు
దగ్గరకు నడిచింది...

ప్రియంవద పరుగున ఆమె దగ్గరికి వచ్చి బొట్టు పెట్టి
ఆమెకు పట్టుచీర, పట్టుపంచె వెండి పశ్చెంలో పెట్టి ఇస్తూ
“మధురిమ గారు... మీరీ పవిత్రమైన రోజున రావడం మా
ఊరు చేసుకున్న అద్భుతం” అంది...

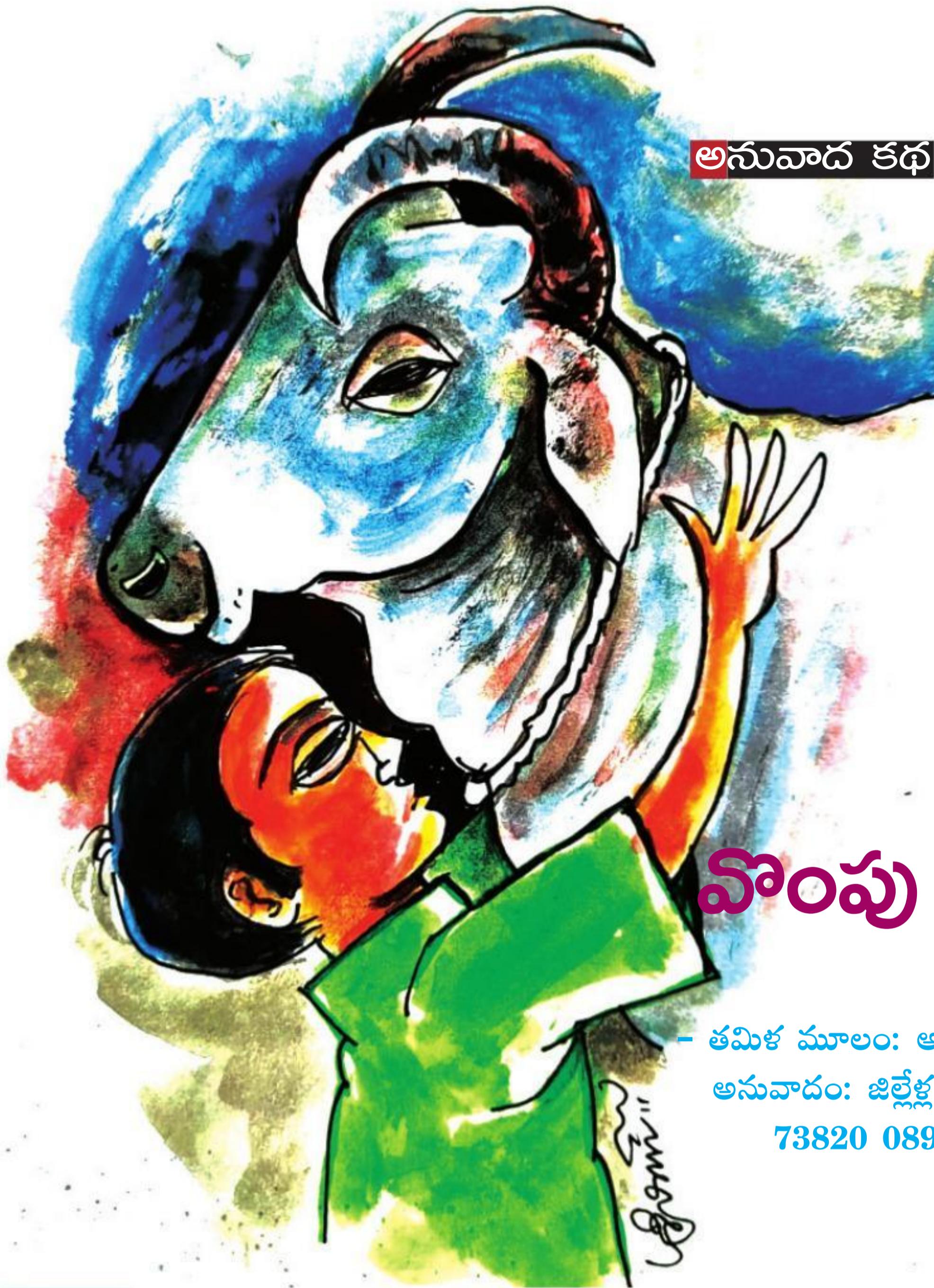
ఆ మాటలు విన్న మధురిమ ప్రియంవద చేతులు పట్టుకొనీ
మేడం! మీరు సుమనస్సులు కాబట్టి అలా అన్నారు కానీ నేనే
అద్భుతపంచురాల్చి... మీలాంటి గొప్ప వ్యక్తిని కలుసుకునే
అద్భుతం కలిగింది”.

“ఈరోజు నా అంతఃచక్కువులు తెరుచుకున్నాయి.
ప్రచారాలు, ఆర్ఘాటాలు వల్ల వచ్చే గొప్పదనం నీటి బుడగ
లాంటిది. అదెన్నాళ్ళో ఉండదు. గొప్పవారు కావాలంబే విద్య,
వినయంతోపాటు జ్ఞానం కావాలి... అవన్నీ మీలో ఉన్నాయి
కాబట్టే అందరి మన్ననలు పొందుతున్నారు... మీ నుంచి
ప్రేరణ పాందిన నేను ఈ రోజు నుంచి సంగీత మూలాలను
అమూలాగ్రం తెలుసుకుంటాను. నా విద్యని మీలాగే పది
మందికి పంచుతాను... ఆడంబరాలకు, కీర్తికండూతులకు
దూరంగా ఉంటాను... నేను మొదటగా ఆలపించిన త్యాగయ్య
'ఎందరో మహానుభావులు' అన్న కీర్తన మీకు సరిగ్గా
సరిపోతుంది' అంది కార్లో కూర్చుంటూ...

ప్రియంవద ఆమె తలమీద చెయ్యివేసి మనసారా
దీవించింది... ఆ తరువాత కారు బయలుదేరింది.

అనువాద కర్త

వోంపు కొమ్ముల ఆవు

- తమిళ మూలం: అశోకమిత్రన్

అనువాదం: జిల్లేష్ బాలాజీ

73820 08979

అయితే, ఆ తోలుతో
చెప్పులు కుట్టేవాళ్లది కాస్త
ఉన్నతమైన జాతి, అంతే!

ఈ రెండు వర్గాల
మధ్య ఒక యువకుడూ ఒక
యువతీ ఒకరినొకరు
ప్రేమించుకుని, పెద్దవాళ్లకు తెలియకుండా
పెళ్లి చేసుకుంటే, ఆ ఆడపిల్లను అమె అన్నో

ఇది ముప్పై ఏళ్లగా వింటున్న ఒక పాత హిందీ సినిమా పాట. ఈ ఒక్కవారంలోనే మూడుసార్లు ఈ పాటను రేడియోలో విన్నాను.

“ఓ సుందరుడా, లోకమే నా వెనక తిరుగుతోంది - నేనేమో నీ వెంబడి తిరుగుతున్నాను- నన్న నీ సాంతం చేసుకో- నేను నీకే అంకితం (కుర్రాన్).” ఇదీ పాటకు పల్లవి. నీ పాడుతోంది. ఇది పంజాబీ జీవితానికి చెందినదని చెబుతారు. భినికి సంగీతాన్ని సమకూర్చినవారు కి.పి.నయ్యర్ అయినప్పటికీ, పాటను రాసింది మజీరూహ్ సులాన్స్పురి అనే ఉత్తరప్రదేశ్ వాసి.

తమిళనాడు, కేరళల్లాగానే ఉత్తరప్రదేశ్ పంజాబూనూ! ఉత్తరప్రదేశ్ నిండా సారవంతమైన భూములు, వ్యవసాయమే ప్రధానంగా ఉంది. అక్కడ ఇండియాలోని మహాత్రమైన నదులు ప్రవహిస్తున్నాయి. కానీ పంజాబీలో మాత్రం కరవు, ఎడారి, నిరంతర విదేశీ దాడులు, హత్యలు, నిర్భంధ మత మార్పిడులు జరుగుతుంటాయి! పేదరికం ఒక్కటే రెండింటికీ సమానం.

పంజాబీ పాటలను వింటుంటే... వయసులో ఉన్న

మగవాళ్ల ఆడవాళ్ల కలిసిమెలిసి ఆడుతూ పాడుతూ ఆనందంగా ఉండటమన్నది ఏదో రోజూవారి జరిగే సంఘటనలాగా అనిపిస్తుంది. అయితే, అక్కడ ఇప్పటికీ బాల్య వివాహాలు జరుగుతూ ఉండటం సర్వసాధారణ మైన విషయమై పోయింది.

ఒక అంచనా ప్రకారం కొన్ని గ్రామాలలో వందమంది పిల్లలు పుడితే అందులో ఒక్క ఆడపిల్ల కూడా ఉండదు. పోలీసులకు తెలిసేది... ఒక్క కుటుంబం పరువు హత్య గురించి మాత్రమే! అయితే నిజానికి అది పదవ సంఘటనగా జరిగి ఉంటుంది. వాళ్ల చెప్పిసుట్టుగా అందరూ ఏదో ఒక రకంగా వెనకబడ్డవాళ్ల. చచ్చిన దున్నపోతు తోలును తీసేవాళ్లది ఒక జాతి

తండ్రో పరువు హత్య చెయ్యటానికి ఆస్యారముంది. దున్నపోతు ఒక్కటే వాళ్లందరికి జీవనాధారం. మా వోంపు కొమ్ముల ఆవు ఒక మామూలు అమాయకపు ప్రాణి. యాభై రూపాయలు తిరిగివ్యటానికి వీలుకాక లేదూ మనసురాక పాలవాడు రామ్ లాల్, ఆ ఆవును ఒక రోజు ఉదయాన్నే ఎవరూ చూడకుండా మా ఇంటి వాకిలి తలుపుకు కట్టేసి వెళ్లిపోయాడు. ఇకమీదట ఆ ఆవు మాదే అన్న స్ఫూహతో పాటు ఆ ఆవును మేమే పెంచాలన్న బాధ్యతా మాకు కలిగింది.

ఆవుకు ఇంట్లో ఒక స్థలం ఏర్పాటు చేసి దానికి తగ్గ మేత కొనుక్కురావటానికి కొన్నాళ్లు పట్టింది. తర్వాత ఆ ఆవు పాలను తప్పనిసరిగా పితకాలనీ, ఆ పాలు ఏడెనిమిది నెలల్లో తగ్గుతూ వచ్చి, ఆ తర్వాత ఆవు దాని పొదుగును తాకటానికి కూడా అనుమతించడని తెలిసి రావటానికి మరికొంత కాలం పట్టింది. సరైన సమయంలో అది ఈనటానికి స్థలం వెతికిపెట్టాలని, అది చూలుగా ఉన్నప్పుడు ఎలా చూసుకోవాలో, అది లేగను ఈనితే ఆవు దాని బిడ్డ మాయను తినేయకుండా జాగ్రత్తగా చూసుకోవాలని తెలిసి రావటానికి ఓ ఏడాది కాలం పట్టింది.

ఆ ఆవును పెట్టుకుని పూర్తిగా కష్టపడ్డవాళ్ల - మా అమ్మా నేనూ, మా పెద్ద అక్కయ్యలిప్పదురూనూ. చూలు విషయంలో మాత్రం మా నాన్న అదే రామ్లాల్క కలిసి ఏర్పాటు

చేసేవాడు. పాలు పితకట్టనికి మొదటి పదారు రోజులు రాములార్ మా ఇంటికి వచ్చాడు. తర్వాత రాలేదు. ఆవు అరవటం మొదలుపెట్టింది. మొదట్లో అమ్మె పాలు పితకట్టనికి అలవాటు చేసుకుంది. ఆవు కూడా అమ్మ దగ్గర పసిబిడ్డలాగా గారాలు పోయేది. పాలు పితకుతున్నప్పుడు కావాలనే పక్కలకు కదిలేది. అమ్మ ఒక్క దెబ్బ వేసేది. ఆవు అప్పుడు కడగంటితో చూసేది. ఎప్పుడైనా దానికి గడ్డి, తవుడూ లేకపోతే అమ్మ కూడా తపించిపోయేది. కారణం, అన్నిరోజులూ మా ఊరి మార్కెట్లో గడ్డి దొరకదు.

మనుషుల్లో అడపిల్లల్లాగానే పశువుల్లో పెయ్యుదూడలు. పాల వ్యాపారం చేసేవాళ్లు కోడెదూడల్ని పస్తులు పెట్టి చచ్చిపోయేలా చేస్తారు. (అవి పాలు ఎక్కువ తాగటమూ ప్రమాదకరమే. నేను పితికిన ఒకరోజు కావాలనే ఎక్కువ పాలను పితకలేదు. దూడ మరుసటిరోజు తూగుతూ కనిపించింది. ఆ తర్వాత అది చావనే చచ్చింది)

మా ఇంట్లో కోడెదూడలు సగం పెద్దదయ్యంత వరకూ ఉంటాయి.

కొనుక్కుని చంపేస్తారేమోనని వాటిని అమ్మటానికి మా నాన్నకు భయం! గ్రామాలలో ఎద్దులు. ఇప్పుడు అది కూడా ట్రాక్టర్ వల్ల తగ్గిపోయాయి.

యాభై రూపాయల బాకీకి రాములార్ మాకిచ్చిన ఆవుకు, ఒక కొమ్ము వోంపు తిరిగి ఉండని తెలియ టానికి మాకు కొన్ని నెలలు పట్టింది. ఆవు అంటే ఆవేనని మేమనుకున్నాం. వాటికి కొన్ని విశేష గుణాలూ, ఆకార గుర్తులూ ఉంటాయని మేము గ్రహించటానికి చాలా రోజులు పట్టాయి. మా ఆవుకు దాని ఎడమ కొమ్ము బాగా వోంపు తిరిగిన దేవర్ మగన్లా ఉంటుంది. కుడివైపున్న కొమ్మునైతిమీద నుండి ముఖానికి వాలి ఉంటుంది.

ఆవుకు కొమ్ములవల్ల లాభం ఏంటి? పడుకొని ఉన్నప్పుడు కొమ్ముల అంచులతో ఒంట్లోని కొన్ని భాగాలలో గోక్కుపచ్చ. అది అడవిలో నిపశిస్తే కొమ్ములు స్వీయరక్షణకు ఉపయోగ పడ్డిచ్చు. అయితే, ఆవు కుమ్మటం అన్నది దాని తలతోటే. అందుకని కొమ్ములు ఎందుకు ఉపయోగపడతాయో మాకు తెలియలేదు.

మా ఆవు 'వోంపు తిరిగిన కొమ్ము కలిగినది' అని తెలిసిన వాళ్లు దాన్ని వెంటనే గుర్తుపట్టగలరు. మా ఆవు అప్పుడప్పుడూ తప్పిపోయేది. నిజానికి అలా చెప్పటం సరికాదు. దాని స్వీచ్ఛను ఉపయోగించుకొని అది కొత్త కొత్త ప్రదేశాలను చూడ్డానికి విహానికి వెళ్లిందని చెప్పటమే సరైనది. అది విహానికి ఎంచుకునే ప్రదేశాలు ఏమిటంటే... కాపలాదారుల్ని ఏర్పాటు చేసుకొని బాగా పెంచుతున్న తోటలే. ఆ తోటలందరూ స్వీచ్ఛగా వెళ్లి రాదగిన ప్రదేశాలు కావు. పెద్దపెద్ద పోలీసు అధికారులు, కాన్వెంట్ పారశాలలు, తర్వాత మేరిమాత కోవెలలు.

అప్పుడు మేము నివసించిన డాళ్లో దాదాపు పెద్దపెద్ద పోలీసు అధికారులందరూ మహమ్మదీయులే. కాన్వెంట్

పారశాలలు, మేరిమాత కోవెలలు క్రైస్తవ మతానికి చెందినవి. అరవై డబ్బు ఏళ్కకితమే మా వోంపు కొమ్ముల ఆవు 'సర్వ మతాలూ సమ్మతమే' అని బటికింది. మాకూ పెద్దగా బేధాభిప్రాయాలు లేనప్పటికీ, పోలీసు అధికారుల ఇంఢ్లలో ఉన్నవాళ్లతో 'ఆవును విడిచి పెట్టండి' అని అర్థించటం, సైగలతోటే ఉండేవి. వాళ్లు మాటల్లాడే ఉర్రూ భాషకు జవాబివ్వటం చాలా కష్టం. వాళ్లు కాసర బీసర అంటూ తిట్టటం నన్నా, మా ఆవునా అని తెలుసుకోవటమూ కష్టమే. దాన్ని 'దున్నపోతు' అనటంకన్నా ఇంకో కరినమైన మాట ఈ ఇలలో ఉంటుందా?

మా ఇంటికి దగ్గరగా ముగ్గురు పోలీసు అధికారులు, రెండు మేరిమాత కోవెలలు ఉన్నాయి. ఆవు మళ్ళీమళ్ళీ ఈ ఐదు ప్రదేశాలకూ వెళ్లటం వల్ల నాకు ఈ మెత్తం పోలీసు అధికారుల కటుంబాలతో పరిచయమయ్యాయి. చిన్నపిల్లలు తీట్టరు. కానీ వాళ్ల అమ్మను పిలుచుకొచ్చేవాళ్లు. ఆ అమ్మ - ఆవు నోరుపెట్టిన

ముక్కలను చూపించి తిట్టేది. ఆవును గాడిద, కుక్క

అని తిట్టటంలో ప్రయోజనం ఉందా? ఆమె తిడుతున్నప్పుడు ఆ ఇంటి చిన్నపిల్లలు నన్నె చూస్తూ ఉండేవాళ్లు. తిట్టి ముగించాక ఆ ఆవును విడిచిపెట్టేవాళ్లు. ఆ బంగళా బయటి గేటు వరకూ నాతో పాటు వచ్చేవాళ్లు. గేటును మూసి గెడియ పెట్టేవాళ్లు. నేను ఆవును ఇంటికి లాక్కెళ్లటానికి పడే అవస్థల్ని చూస్తూ ఉండేవాళ్లు. అది అవమానకరంగా ఉండేది. ఓదార్పగానూ ఉండేది.

మేరిమాత కోవెల అనుభవం మరో విధంగా ఉంది. ఆవును కట్టేసిన మనిషిని వెళ్లి అడిగితే 'పెద్ద ఫాదర్ను కలువు!' అని బదులోచ్చేది. ఆ విధంగా నా మొదటి మేరిమాత కోవెల ప్రవేశం జరిగింది. అది ప్రొటెస్టంట్ కోవెల కావటంతో అక్కడ ఒక పెద్ద శిలువ మాత్రం ఉండేది.

పెద్ద ఫాదర్కు నేను ఏం చెప్పానో ఆయనకు అర్థంకాలేదు. నేను నాగ్లవ తరగతి చదువుతున్నాను. నాకు ఆవు పేరు మాత్రమే తెలుసు. ఆయన 'అక్కడికి ఆవు ఎందుకు రావాలి?' అని అడిగినట్టున్నారు.

నేను బయటికి చేతిని చాపి ఆవును కట్టేసిన చెట్టును చూపించాను. ఫాదర్, "అది అసలు పశువే కాదు." అన్నట్లుగా అనిపించింది.

నేను 'అది మా ఆవు' అన్నట్లుగా సైగ చేశాను. తీసుకెళ్ల అన్నట్లుగా చెప్పారు. నేను ఆవును విడిపిస్తున్నప్పుడు తోటమాలి "ఇంకోసారి వచ్చావంటే పోలీసులకు పట్టిస్తా." అన్నాడు. నేను 'పెద్ద ఫాదర్తో చెప్పు' అని చెప్పాడోచ్చు. అయితే, నాకు వోంపు కొమ్ము ఆవుమీద నమ్మకం లేదు. ఇంట్లో ఏ రకంగా దాన్ని కట్టేసి పెరటి తలుపుకు గడియపెట్టి వెళ్లినా అది ఫాదర్ ఇంటికి వెళ్లిపోయేది! దానికి మన హిందూ మతం నచ్చలేదేమో?

అలాంటి ఆవుకూ ఆరోగ్యం బాగా లేకుండా పోయింది.

రెండుమూడు రోజులు వరుసగా గడ్డి తినలేదు, పాలూ ఇవ్వలేదు. లేగను దగ్గరకు రానివ్వలేదు. కడుపు బానలా ఉబ్బరించసాగింది.

పశువుల డాక్టర్లు పిలుచుకొచ్చేసరికి, ఆవు పడకేసింది. పిల్లల్ని దూరంగా వెళ్లమన్నారు. నేను కిటికీ గుండా చూడసాగాను. వైద్యుడు ఆయన బ్యాగునుండి ఒక పెద్ద సూదిని తీశారు. ఆవు కడుపును తడిమి చూసి ఏదో ఒక చోటును నిర్రియించుకొని ఆ ప్రాంతంలో సూదిని గుచ్చాడు. తర్వాత సూదిలోకి కొక్కొంలాంటి గొట్టాన్ని అమర్చి బయటికి లాగాడు. ఆయన గుచ్చిన గొట్టం నుండి బున్ మంటూ గాలి బయటికొచ్చి ఆవు కడుపు లోనికెళ్లటం మొదలెట్టింది. అయితే, వైద్యుడు ఆవు కడుపులో అలుముకొని ఉన్న గాలినంతా బయటికి వెళ్లనీయలేదు. అలా చేస్తే ఆవు అప్పుడే చచ్చిపోతుందని చెప్పాడు.

వైద్యుడు వెళ్లిపోయాక ఆవు లేచి నిలబడింది. దానికి కొంచెం బెల్లం పెట్టాం. అది వాసన చూసింది. కానీ తినలేదు. అలాగే నిలబడింది.

మాకు మరింత ఆవేదనను కలిగించ

వైద్యుడు

**వెళ్లిపోయాక ఆవు లేచి
నిలబడింది. దానికి కొంచెం
బెల్లం పెట్టాం. అది వాసన
చూసింది. కానీ తినలేదు.
అలాగే నిలబడింది.**

కూడదని ఆ రాత్రే చనిపోయింది.

మేమందరమూ ఆవును
కొగిలించుకొని ఎడ్డాము. మా ఆవు
చనిపోయిందని ఎలాగో ఒక వ్యక్తి
తెలుసుకొని మానాన్నతో మాట్లాడాడు.
అర్థగంటకంతా అతను ఒక చెక్కబండిని
తీసుకొచ్చాడు.

ఇద్దరు ముగ్గురు కలిసి ఆవు కాళ్లనూ
తోకునూ పట్టుకొని పైకెత్తి బంధ్యో పదేసినపుడు
మేము చలించిపోయాము. “దానికి నొప్పి కలగదు.”

అని నవ్వుతూ ఆ వ్యక్తి చెప్పాడు. అయితే, మాకు నొప్పి
కలిగింది. మరుసటి రోజు లేగనూ ఆ వ్యక్తి తోలుకెళ్లిపోయాడు.
పోలీసు అధికారుల ఇండ్ర తోటలు మిసమిసలాడి ఉండాలి.
లేవు...

వోంపు కొమ్ముల ఆవు చనిపోయిన తర్వాత ఒకరోజు బడికి
వెళుతుంటే ఒక పోలీసు అధికారి ఇంట్లో అధికారి భార్య
కోపంగా అరుస్తోంది. ఏమై ఉంటుందాని చూశాను. ఇంకో ఆవు
తోటను రుచిచూసినట్టుంది. దాని కొమ్ములు చక్కగాడున్నాయి.

14, 15 తరువాయి...

కేస్పర్ పేపెంటుని ఇంటికి తీసుకు వస్తే లోకం ఒప్పుదని అందుకని సావిత్రి తండ్రి ఆమెను పెళ్ళి చేసుకున్నాడని అమ్మి చెబుతుంది. ఆ వివాహంతో సావిత్రికి కూడా ఒక స్నేహితురాలిని తీసుకువచ్చినట్టు అవుతుందని తండ్రి ఆశపడ్డాడని, తమ మధ్య శారీరక సంబంధం లేదని, ఆమెపై అతను చూపిన శ్రద్ధ ఒక రోగిపై చూపే శ్రద్ధ, బాధ్యత అని, ఆయన చివరి దాకా ఆ భాద్యతను సక్రమంగా నిర్యఫించారని అమ్మి చెబుతుంది. సావిత్రి తొందరబాటు, తండ్రిపై ద్వేషం ఇవన్నీ కూడా ఆమెను తండ్రికి దూరం చేసాయని అయినా ఆమె మంచి మాత్రమే వారిదరూ కోరుకున్నారని సావిత్రికి అమ్మి ద్వారా తెలుస్తుంది.

మరణించబోయే మందు సావిత్రిని అమ్మి మానవ సంబంధాలలో స్నేచ్ఛను కోరుకున్నట్టే తనలోని భావేద్వేగాలకు కూడా స్నేచ్ఛనివ్వమని కోరుతుంది. ఆమె చెప్పిన ఈ మాటలో సావిత్రికి తన వ్యక్తిత్వంలోని లోటు అర్థం అవుతుంది. తనలోని కోపం, ప్రేమ, భయం, వీటన్నిటిని తనలోని దాచుకోని ప్రాణీకర్లగా బతుకుతున్నాననే నెపంతో రాయిలా మారిపోయానని, మానవ సంబంధాలలో స్నేచ్ఛ కన్నా మనలోని మన భావాలకు స్నేచ్ఛ అవసరం అని ఆధునికత, చదువు, ఆత్మగోరవం, తమపై తమకు నమ్మకం ఇవన్నీ మనిషిని ప్రాణీకర్లగా చేస్తూ మన భావేద్వేగాలను దాచిపెడుతున్నాయని, వాటిని పైట పెట్టడం అతి సాధారణమైన హేయమైన చర్య అని మనం అనుకోవడం తప్పని, నిజమైన స్నేచ్ఛ మనలను మనం ప్రతికూల భావేద్వేగాల నుండి విముక్తి చేసుకోవడం అని, అది చేయలేనప్పుడు మన జీవితంలో ఎన్ని ఉన్నా అది మన నియంత్రణలో లేకుండా పోతుందని, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యం పేరుతో

చాలామంది తమ జీవితాలపట్ల నియంత్రణ కోల్పోతున్నారని తాను ఇప్పటి దాకా చేసింది అదేనని అమ్మి చెప్పిన అ ఒక్క మాటతో అర్థం అవుతుంది సావిత్రికి.

ఈ సినిమాలో సావిత్రి పాత్ర ఇప్పటి ఆధునిక స్త్రీలకు నిదర్శనం. చిన్నప్పటి నుండి తనలోని భావేద్వేగాలపై నియంత్రణ సాధిస్తున్నాననే నెపంతో తన జీవితంపై నియంత్రణ కోల్పోయే స్థితిలోకి ఆమె వెళ్లడం కనిపిస్తుంది. ప్రతి దాన్ని తన దృష్టిలోంచే చూడడం, అందరూ తన స్థాయిలోనే ఉండాలని అనుకోవడం, సాధారణత్వంలోని గొప్పతనాన్ని చూడలేకపోవడం, అది చేతకాని తనం అని అనుకోవడం ఇవన్నీ ప్రస్తుత ఆధునిక యువతలోని లక్ష్ణాలు. అలా జీవిస్తూ వారు ఆనందంగా ఉన్నారా అంటే అదీ లేదు.

దానికి కారణాన్ని అమ్మి పాత్ర ద్వారా చూపించే

ప్రయత్నం చేశారు దర్శకులు. చదువు లేక, కష్టాలతో జీవితం సాగిస్తూ, మరణానికి ప్రతి నిముషం దగ్గర అవుతూ ఆమె జీవితాన్ని అర్థం చేసుకున్న విధానం చాలా గొప్పగా ఉంటుంది. ఈ సినిమాలో ఆ ఇద్దరి నటీమణిల నటన చాలా హందాగా ఉంటుంది. ఈ సినిమాకు దర్శకత్వం వహించింది ప్రతిమా జోషి. రచయిత్రి, నిర్మాత కూడా స్త్రీ. ఇంత మంది స్త్రీల మధ్య స్త్రీ వాడంపై ఇంత స్వేచ్ఛకమైన చర్చ ఈ మధ్యకాలంలో మరే సినిమాలో రాలేదని చెప్పవచ్చు. ఈ సినిమాను చూసి అర్థం చేసుకుని ప్రస్తుత స్త్రీవాడుల దృక్కొణంలో రావలసిన మార్పు ఎంత అవసరమో చర్చించుకోవడం అవసరం ఉంది. తమ జీవితాలపై నియంత్రణ కోల్పోవడం ఏ వాదానికైనా చాలా నష్టం కలిగించే విషయం. స్త్రీ వాడం పేరిట జరుగుతున్న తప్పులను సున్నితంగా ఎత్తి చూపిన సినిమా ఇది.

నెయ్యెల్

‘హాహిహాహిహా ఈగ కథ’

ఒకరోజు ఈగ విచారంగా కూర్చుని కనిపించింది.

అది చూసిన తల్లి ఈగ ‘ఏమైంది?’ అంటూ బుజ్జిగింపుగా అడిగింది.

అప్పుడు ఈగ బాధపడుతూ ‘ఈ మధ్య ఎంత చదివినా బుర్కు ఎక్కుటం లేదని, అందువల్ల పరీక్షల్లో తక్కువ మార్చులు వస్తున్నాయ్’ అంటూ అసలు విషయం చెప్పింది.

తల్లి ఈగ వెంటనే పరిస్థితి అర్థం చేసుకుని, ఇప్పుడు గనుక తాను కోపంగా గొంతు పెంచి ‘అందుకే పొద్దుస్తమానం మీ నాన్నగారి స్వార్థ ఫోన్ లోనూ, ట్యూబ్ లోనూ ఆడుకోవద్దని చెప్పేది అంటూ కేకలు వేస్తే మొదటికి మోసం వచ్చి ‘నేనంతే...పో’ అంటూ మొండికేయవచ్చని అనుకుంది.

‘ఓస్సే... ఇంతే కదా. ఈ సమస్య మన పూర్వీకుల్లో కూడా వుండేదట. అదేమిటో చెబితే నవ్వుతావు. మన జేజి జేజి జేజవ్ ఒకావిడ ఇల్లు అలుకుతూ తన పేరే మరిచిపోయిందట. తెలుసా? నీదేమంత పెద్ద సమస్య కాదు’ అంది తేలిగ్గా.

అప్పుడు ఈగ చాలా ఆశ్చర్యపోతూ ‘అవునా... తరువాత ఆవిడ మతిమరుపు తగ్గిందా లేదా?’ అని ఆసక్తిగా అడిగింది.

‘పోయింది. చాలా తేలికైన పద్ధతిలోనే’ అంది. ‘అదేమిటో చెప్పవా?’ అంటూ ఉత్సాహపడిపోయిది పిల్ల ఈగ.

‘ఏముంది... తనకు గుర్తుండదు అనుకున్న విషయాన్ని పదేపదే మనసులో మననం చేసుకోవటం, లేదంటే తన స్నేహితులదగ్గరో, ఇంట్లోవాళ్ళ దగ్గరో మళ్ళీ మళ్ళీ మళ్ళీ

అప్పజెప్పినట్టు గుర్తు చేసుకోవటం, అప్పటికీ గుర్తుంచుకోలేని విషయాలను కొన్ని గుడ్డి గుర్తులతో జ్ఞాపకం పెట్టుకోవటం’ చెప్పింది తల్లి.

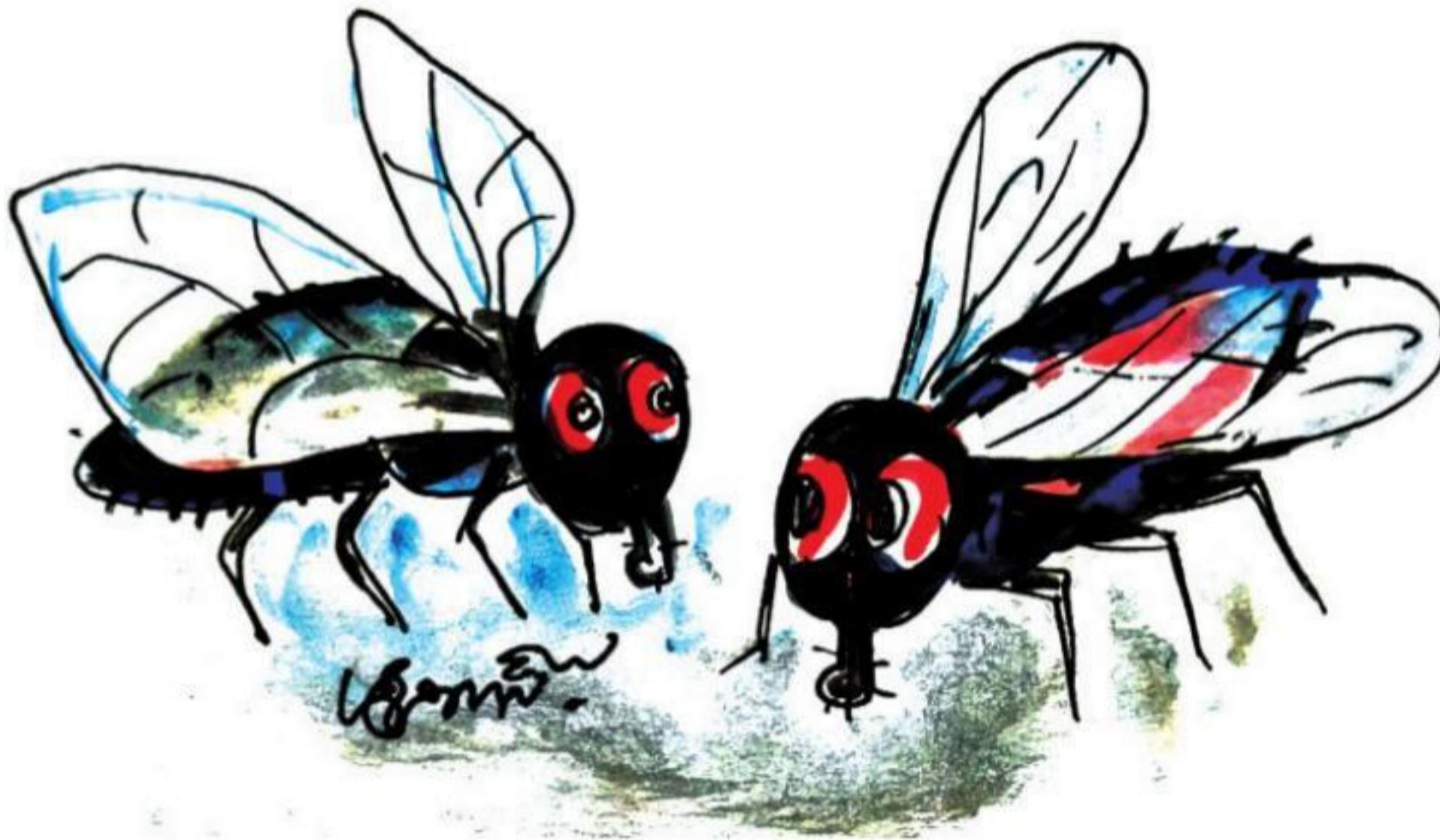
‘అప్పజెప్పటమైతే నీకు చెబుతాను, స్నేహితుల దగ్గర పారాల గురించి పదే పదే చర్చిస్తాననుకో, కానీ... గుడ్డి గుర్తులెలా పెట్టుకోవాలి?’ అంది పిల్ల ఈగ.

‘ఉడాహరణకి ఢిల్లీ గుర్తుండదనుకో, ఢి కొడితే ఢిల్లీ అని, ప్రైదరాబాద్ అనుకో, ప్రైదర్ ఎవరినో బాదితే ప్రైదరాబాద్ అనీ చెప్పింది తల్లి.

‘మరి... ఊళ్ళు సరే, మరి పళ్ళు?’ అంది పిల్ల ఈగ.

‘చాలా నులభం. ఆంగ్లంలో మాం అంటే అమ్మ కదా మాం తినిపిస్తే మామిడిపండు, డాడ్ తినిపిస్తే ద్రాక్షాపండు...అలా’

‘వావ్... చాలా బాగుందే... ఇప్పుడు నన్ను ఏదైనా అడుగు

ఇప్పుడే చెప్పేస్తా’ అంది ఈగ.

‘ఇప్పుడు ప్రపంచాన్ని వణికిస్తున్న జబ్బు పేరేమిటి?’ అడిగింది తల్లి.

‘జలుబు చేసినపుడు గొంతులో కరకరలాడుతుంది కదా... అలాంటి పేరున్న కరోనా’ చెప్పింది ఈగ.

‘ఇప్పుడు చివరి పరీక్ష... మన జేజవ్ మరిచిపోయన మన జాతి పేరేమిటి?’ అడిగింది తల్లి.

సకిలిస్తూ గుర్తం తాతయ్య చెప్పిన ‘హాహిహా ఈగా’ అంది పిల్ల ఈగ. హోయిగా నవ్వుని పిల్ల ఈగ చదువుకోడానికి, తల్లి ఈగ వంట చేయటానికి లేచాయి.

- దేగల అనితాసూరి, 9247500819

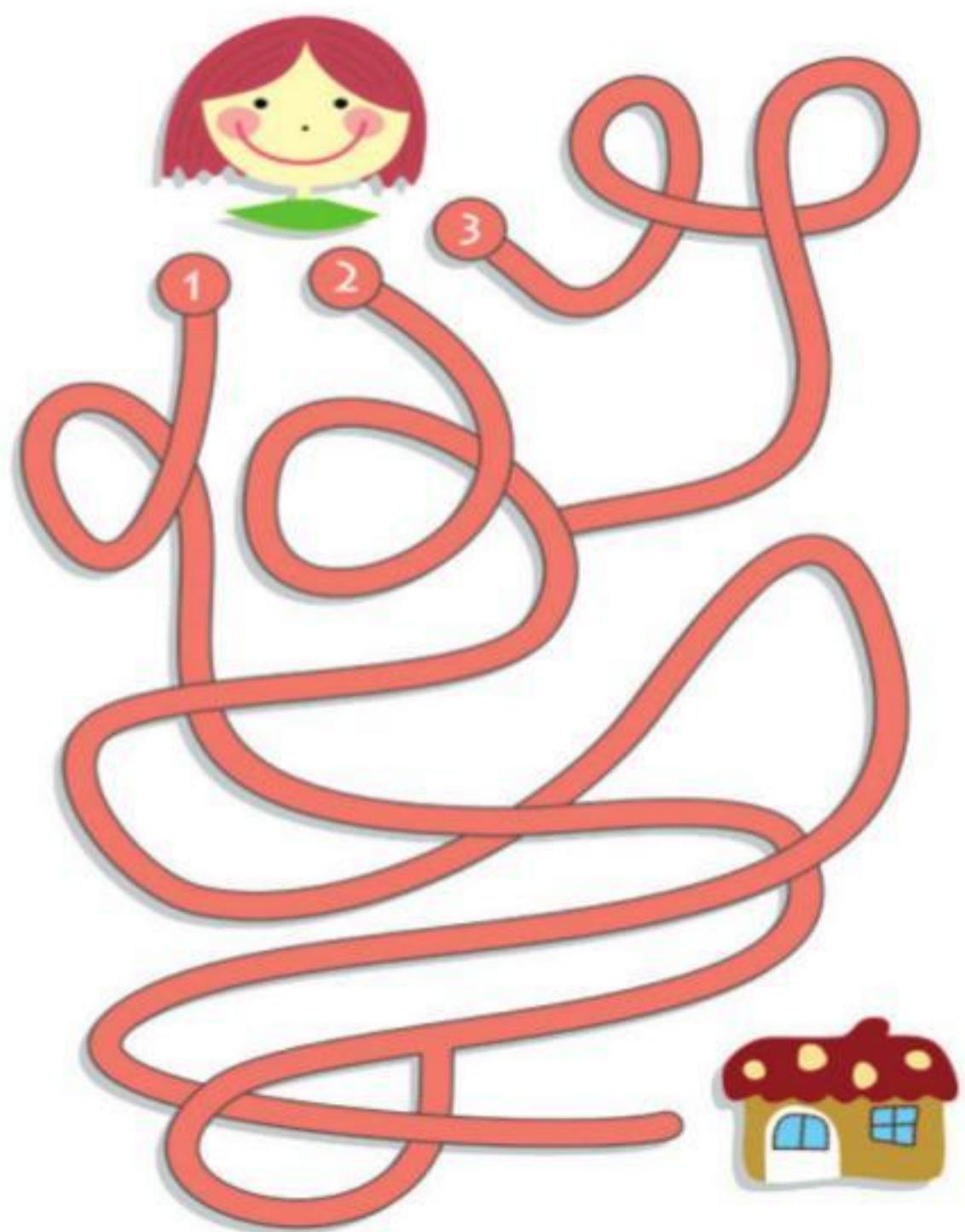
నీతి పద్ధం

అప్పుగొని చేయు విభవము
ముప్పున బ్రాయంపుటాలు, మూర్చుని తపమున్
ద పురయని స్నపురాజ్యము
దెప్పరమై మీద గీడు శెచ్చుర సుమతీ!

తాత్పర్యం : అప్పు చేసి చేయు వేడుకయు, ముసలినతమందు పడుచు పెండ్లామును, మూర్చుడు చేయు తపమును, తప్పు విచారింపని రాజు రాజ్యము, సహింపరానివై, తరువాత చెడును కలిగించును.

తేడాలు పైన కనిపిస్తున్న రెండు బొమ్మలు ఒకేలా కనిపిస్తున్నాయి, కానీ వాటిలో పది తేడాలు ఉన్నాయి. అవి ఏంటో కనిపెట్టగలరేమో ప్రయత్నించండి చూద్దాం..!!

దారేబి? పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో పాపకు ఇంటికి వెళ్ళడానికి మూడు దార్లు కనిపిస్తున్నాయి. అందులో ఏ దారి ఇంటికి వెళ్తుందో తెలియక తికమక పడుతోంది. మీరేపైనా ఇంటికి చేరుకోవడానికి సాయం చేయగలరా..!!

**పుట్టి గిలఫర్
బుడ్జోడి తెలివి - 40**

!@#?

$$\begin{array}{rcl} \text{witch} + \text{witch} + \text{witch} & = 45 \\ \text{wand} + \text{wand} + \text{wand} & = 21 \\ \text{spoon} + \text{spoon} + \text{spoon} & = 12 \\ \text{spoon} + \text{witch} \times \text{wand} & = ?! \end{array}$$

లెక్క తేల్లండి పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో కొన్ని ఆకారాల ఆధారంగా దేని విలువ ఎంతనో కనుగొని ? దగ్గర సమాధానం ఎంత వస్తుందో చెప్పగలరేమో.. ప్రయత్నించండి..!!

రంగులేద్దాం..! పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మలు చాలా క్యాట్సుగా ఉన్నాయి. వాటికి తగిన రంగులు వేసి మరింత అందంగా మార్పగలరేమో ప్రయత్నించండి

కింద చుక్కలు కలపండి?

కనిపిస్తున్న బొమ్మ ఆకారం పూర్తిగా లేదు. వాటి స్థానంలో చుక్కలు అంకెలు న్నాయి. అంకెల ఆధారంగా చుక్కలు కలిపితే పూర్తి ఆకారం వస్తుంది. ప్రయత్నించండి..!!

ఇంటి దొంగలు

అదే పనిగ అరిచి గీ పెడుతూ వచ్చి ఒంగలకి పారిపోయే అవకాశమిచ్చే వాహనం ఒకటి వచ్చింది. రోడ్డు మలుపులో ఆగింది. అందులోంచి ఓ లారీ బయటకు వచ్చింది. లారీ పట్టుకున్న రక్కక భట్టుడు బయటికి వచ్చాడు. పొట్ట కిందకి జారిపోతున్న బెల్లుని పైకి లాగాడు. అది పైకి వచ్చినట్టే వచ్చి మళ్ళీ జారింది. దాన్ని మళ్ళీ మళ్ళీ పైకి లాగలేక గుండ్రటి కుండలాంటి పొట్టని లోపలికి నొక్కకుంటూ బయల్దేరాడు రోడ్డు మీదకి. కర్తృతిపూతూ ఊపుతూ రోడ్డు మీద టకటకలాడిస్తూ.

రోడ్డుకు అనుకుని నిలబడి ఉంది ఓ భవనం. ఈ చివర నుంచి ఆ చివర దాకా ఉంది గోడ. అర్ధరాత్రి గడియారంలో పెద్దముల్లు చిన్న ముల్లు కనపడకుండా దాచేసింది. భవనం గోడ చివర నుంచి ఒక శబ్దం రక్కక భట్టడి చెపుల్లోకి జోరబడింది. కర్త ఊపడం తిప్పడం ఆపి చెవిని చేతో పట్టుకుని జాగ్రత్తగా విన్నాడు. అవన్నిజమ ఏదో ఒక ధ్వని వినపడుతున్నది భవనం గోడ ఆ చివర.

విన్నవాడు బెంబేలెత్తిపోయేలా వ్యాసు చప్పుడు చేసుకుంటూ వచ్చినా పారిపోని దొంగ ఎవడా అనుకుంటూ చప్పుడు వస్తున్న వేపుకి చప్పుడు చేయకుండా వెళ్ళేడు రక్కకుడు.

అప్పటికే గోడకి పెద్ద కన్నం అయి వుంది. రాళ్ళా ఇటుకలూ గోడ వారన కుప్పకూలి ఉన్నాయి. మనిషి దూరేంత కంత దూరాన వెలుగుతున్న వీధి లైటు వెలుతురులో కనబడున్నది. కన్నం పక్కనే కన్నం వేసిన కన్నపు దొంగ నిలబడున్నాడు. ముఖం కనిపించడం లేదు కాని గోతికాడ నక్కలాగున్నాడు. వీడు ఏం చేస్తాడో చూద్దాం. లోపలికి దూరనిద్దాం. ఏదో ఓటి చేసి ఎర చేతులో దొరికిపోతాడు అనుకున్న భట్టుడు కన్నపు దొంగ కన్నంలో నుంచి దూరగానే ‘ఫాలో’ అయ్యేడు.

దొంగ బీరువా తెరిచేడు నోట్ల కట్టలు బ్యాగులో కుత్కేడు. కాస్పీపు సోఫా వెనకాల నక్కేడు. తర్వాత మరో గదిలోకి వెళ్ళేడు. రక్కకుడు అంతా కనిపెద్దూనే ఉన్నాడు. ఆ గదిలో ఉన్న మరో బీరువాలో దొంగ తను తెచ్చిన బ్యాగు దాచేడు. ఖాళీగా ఉన్న డబుల్ కాట మీద తాపీగా పడుకుని ఇంటి వోనర్లా కాలు మీద కాలేసుకుని నిద్రలోకి జారిపోబోయేడు.

చిరెత్తుకొచ్చింది రక్కక భట్టుడికి... వీడు మామూలోడు కాదు గజ దొంగే. చేసేదంతా చేసి డబ్బు బ్యాగు దాచుకుని నిద్రపోవడానికి చూస్తున్నాడు గుండేల్సిన బంటు వీడు బటాచోర్ వీడు గూట్లే గాడు వీడు అనుకుంటూ మంచం దగ్గరికి వెళ్ళేడు భట్టుడు. ఉలిక్కిపడి లేచి కూచున్నాడు మంచం మీద దొంగ. ‘ఎవరు నువ్వు?’ అన్నాడు ఒణక్కుండా తొణక్కుండా ‘కనపడ్డంలా ఎవరినో! లారీ చూళ్ళేదూ!’ అన్నాడు

రక్కకభట్టుడు దొంగను పట్టుకోబోతున్నానన్న ఆనంద పారవశ్యంతో.

‘ఇంటికి కన్నం వేసి లోపలికి వచ్చిన కన్నపు దొంగవి నువ్వు. నీ వెనకాలే వచ్చా ఎర చేతుల్లో పట్టుకుంటా ఏదీ చెయ్య చాపు’ అన్నాడు రక్కకుడు. దొంగ చేతులు చాచాడు ఎరుపు రంగు మచ్చుకు కూడా లేదు. శానిటైజర్తో తుడ్పుకున్న చేతుల్లా పుపురంగా ఉన్నాయి.

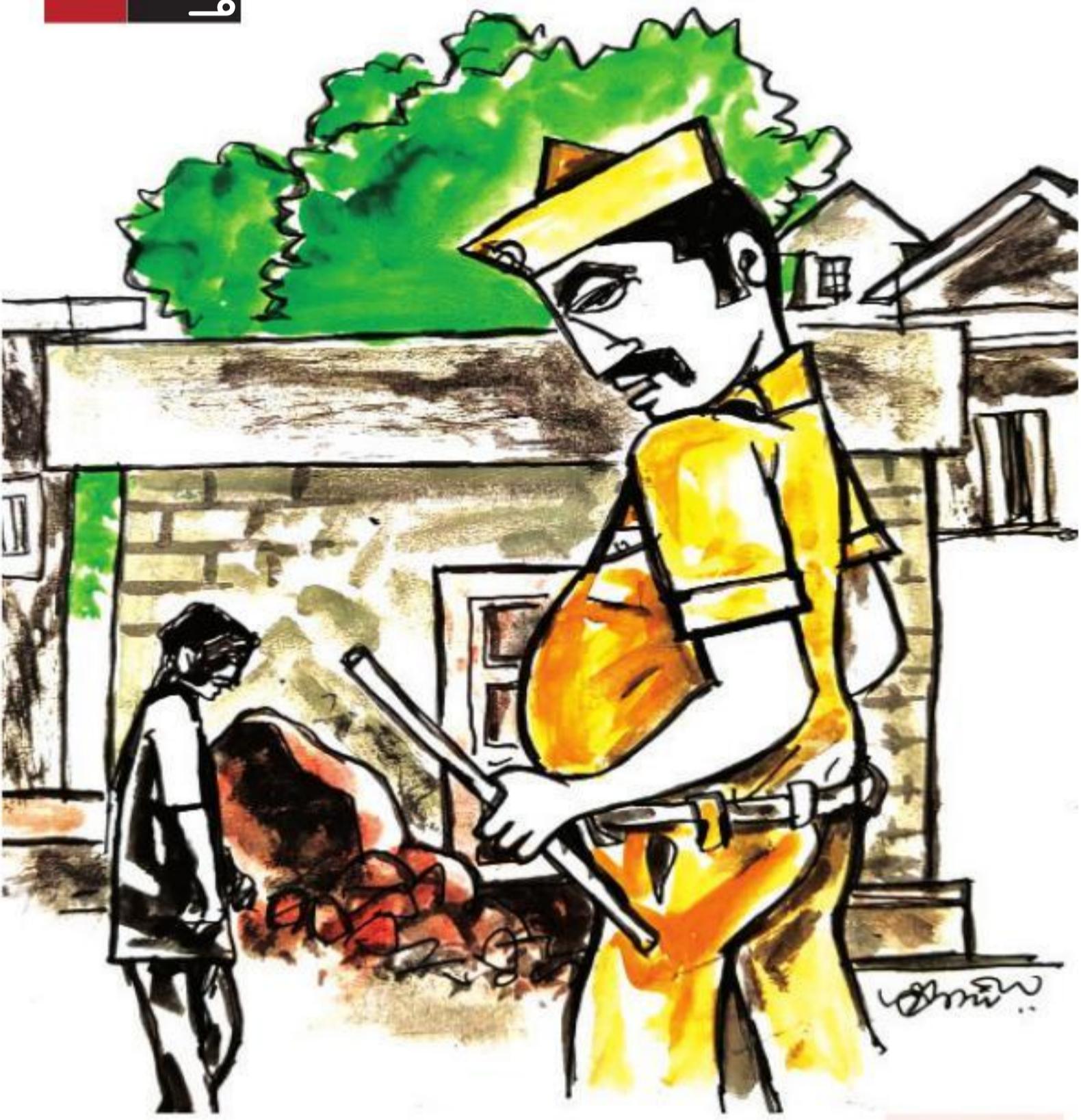
‘ఎవరు నువ్వు ఈశ్వరుడివా?’ అన్నాడు దొంగ భట్టుడ్ని ఎగాదిగా చూస్తూ.

‘నా పేరు ఈశ్వరుడు కాదు. అసలు నువ్వెవడివిరా!’ అన్నాడు లారీ ఉన్నోడు.

‘నేనే ఇంటి వోనరీ నేనే ఇంటి దొంగని. నువ్వు ఇంటి దొంగని పట్టుకోడానికి వచ్చిన ఈశ్వరుడివనుకున్నా. కానీ ఇంటి దొంగని ఈశ్వరుడు కూడా పట్టుకోలేదు కదా!’

‘ఇల్లా నీదే ఇంటికి కన్నం వేసే దొంగవి నువ్వే. ఇదేం

చెరన్నా

పాయ్యేకాలం?’ అన్నాడు భట్టుడు తత్తరపడుతూ.

ఇప్పుడంతా ఇంటి దొంగలదే ‘హవా’. ఎందరు ఇంటి దొంగలు ఇంటికి కన్నం వేసిన డబ్బు మూటల్లో విదేశాల్లో ఎంజాయ్ చేస్తున్నారో తెలీదా? ఎవడింటికి వాడు కన్నం వేసుకోవడం ఎవడి కొంపకి వాడు నిప్పు అంటించుకోవడం ఆ మజాయే వేరు. ఇంటి దొంగలు అవడానికి ఎన్నికల్లో గెలవడానికి ఎంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టాల్సి వస్తున్నదో తెలిసే వుంటుంది. దొంగలు దొంగలు ఊళ్ళ పంచుకోవడం అన్న మాట వినలేదూ. నా కోసం నువ్వెంతో చేస్తాడు. దోచుకున్న దాంట్లో నీకూ వాటా యిస్తాలే. నాకు నువ్వు నీకు నేను. ఇది ఇంటి దొంగలకూ, తోడు దొంగలకూ కల్పి వస్తున్న కాలం అనగా ‘అచ్చేదిన్’ అన్నమాట.

- చింతపట్ల సుదర్శన్, 9299809212

మనసును వెలిగించే గీతం

‘మనసు’ ఎందరో ఎన్నో విధాలుగా అక్షరీకరించిన అనూహ్య వేదన. ఉద్దేశ్యాల చిరునామా. ఊహాతీతమైన ఊహాల ఉనికి. చిన్న పలకరింపుకే పరవశిస్తుంది. అందని వాటి వెంట పరుగులు తీస్తుంది. తీయిస్తుంది. అందవని తెలిసినా ఎందుకో ఎపుడూ అసహనమే. అసంతృప్త యాతనలే.

ఆ కోవలో తెలుగు సినీ సాహితీ విసీలాకాశాన దేదీప్యంగా వెలిగిన మనసు గీతాలెన్నో. అటువంటి గీతాలలో అపురూపం అత్యంత ప్రత్యేకం యా గీతం. విష్ణువకవిగా ముద్రపడిన తీతీ గారి అక్షరాలు యివి. అందుకేనేమో మనసును నేరుగా చేరి ఒకరకంగా గాయపరుస్తాయి. మరోరకంగా గాయానికి లేపనమూ అవుతాయి. అందుకే యివి మౌనాక్షరాలు. మంత్రాక్షరాలు కూడా.

పల్లవి॥ మనసున మనసై
బ్రితుకున బ్రితుకై
తోడొకరుండిన అదే భాగ్యము..
అదే స్వర్గము ...

చాలా సాధారణమైన కోరిక యిది. కోరిక కాదేమో. మనసు అడిగే చిన్న భావన. హృదయం సుతిమెత్తన. అందునా కళాకారుడి హృదయం మరీ సున్నితం. ఎన్నో విషయాలను అతిసులుపుగా పరిపూరించే మనసు ఒక్కొసారి బేలగా మారిపోతుంది. కన్నిరవతుంది. కారణం తనవైన హృదయం, అర్థం చేసుకునే మనసు, లాలించే ఒక భరోసా లేనితనం. ఆ క్షణాల్లో కలిగే వేదన అవ్యక్తం.

చ॥ ఆశలు తీరని ఆవేశములో
ఆశయాలలో ఆవేదనలో
చీకటి మూసిన ఏకాంతములో
తోడొకరుండిన అదే భాగ్యము... .
అదే స్వర్గము ... !!

“చీకటి మూసిన ఏకాంతములో...” ఓహో!! ఎంతటి గాఢమైన భావనాస్తితి. చీకటి అంటేనే దిగులు - గుబులు మోసుకొచ్చే సమయం. అందులోనూ ఏకాంతం కూడా అంటే యిక ఊహించగలమా ఆ స్థితిని.

ప్రతి వ్యక్తికి తనదైన ప్రపంచం ఉంటుంది. తనవైన ఆశలు - ఆశయాలు. నిజానికి అతిపెద్ద ఆనందాలు మోసుకొచ్చే ఘడియలకన్నా చిన్న కోరికలు తీరని క్షణాలు మిగిల్చే వేదనే అధికం ఎప్పుడూ.

జీవితం చాలా సందర్భాల్లో కోరుకున్నా అందించదు. కోరుకోని అనుకోకుండా అడగకుండానే తెచ్చి వాకిట నిలబెడుతుంది. అవి అందించేది దుఃఖమా ఆనందమా అనేది తనకు తెలియదు. చేయాల్సింది చేసి మౌనంగా కాలం పొరలలో దాగిపోతుంది. అలా అని పూర్తిగా వీడిపోదు.

వెంటాడుతునే ఉంటుంది నీడలా
 పొగమంచులా.

సంగీతం

చ॥ నిన్ను నిన్నుగా ప్రేమించుటకు
నీకోసమే కన్నిరు నించుటకు
నేనున్నానని నిండుగ పలికే
తోడొకరుండిన అదే భాగ్యము
అదే స్వర్గము...

ఎంత మామూలు భావన. కానీ ఎంత శక్తినిచ్చే భావన. ఏముంది కోరికలో తీరకపోవటానికి అనిపిస్తుంది. వెంటనే ఏమి లేదు యా భావనలో, జీవితమంతా మనసుకు సంబంధించినదంతా యిందులోనే యా కాస్త ఆలోచనలోనే ఉంది కదా అనిపిస్తుంది. జీవితాన్ని నడిపించే కనిపించని శక్తి కదా యా భావన వెనుక ఆనందం - ఆంతర్యం.

కోరికలకు కూడా స్థాయిలుంటాయి. బహుశా చిన్న కోరికలు తీరకపోవటమే జీవితమేమో.

చ॥ చెలిమియే కరువై పలపే అరువై
చెదిరిన హృదయమే శిల అయిపోగా
నీ వ్యధ తెలిసి నీడగ నిలిచే
తోడొకరుండిన అదే భాగ్యము
అదే స్వర్గము....

మనం ఏదీ చెపుకుండానే మన మనసును గ్రహించే మనసుండటం ఎంత అదృష్టం. కానీ అందరికీ అది లభించేదేనా. నిజానికి జీవితంలో ఒక్కసారయినా యా పాట స్థితిని - భావనను అనుభూతించని హృదయం, ఆస్మాదించని సందర్భం ఉండదేమో.

ఆదుర్తి సుబ్బారావుగారి దర్శకత్వంలో వచ్చిన డాక్టర్ చక్రవర్తి చిత్రంలోనిది యా గీతం. తీతీ గారి అక్షరాలు సాలూరి రాజేశ్వరరావుగారి స్వరాలలోంచి జాలువారి ఘంటసాలవారి గళంలోని అనిర్వచనీయమైన ఓదార్పును - ఊరటను మనసు పొరలకు అందిస్తాయి. సితార్ జనార్థన్ గారి నాదతరంగాలు మనల్ని మరో లోకంలోకి నడిపించుకు వెళతాయి. ఎ.ఎన.ఆర్, జగ్గయ్య, సావిత్రిల నటన అపురూపం. కేవలం ఆహార్యంతో నటిస్తూ, పాతలను వారు ఎలివేట్ చేసిన తీరు అధ్యాతం.

పాట పల్లవిలో వినిపించే స్వరాలను సితార్ నాదంపై పలికించటం అదే నాదంతో ముగించటం అపురూపమైన ఆనందం.

ఆ సితార్ నాదం ఆరంభమే మనల్ని ఎక్కడికో, ఏ జ్ఞాపకాల మూలలోకో తీసుకెళ్లి అక్కడే నిర్మాక్షిణ్యంగా విడిచి వెనుకకు వచ్చేస్తుంది.

పాట ముగిసినా మనం ఆ పాట ధ్యాసలోనే ఒక దిగులు తెమ్మెరలో చిక్కుకుపోతాం. మనసుకు మనసైన ఆ పాటతోనే ఏకాంతంగా.. మరీమరీ యిష్టంగా.. మనదైన ఆ ప్రపంచంలోనే...

- మొదలి పద్మ, 9248259622

వదకేం 304 - సుధామ

	1		2	
3				4
5	6		7	8
		9		
10	11		12	13
14		15		16
				17
	18			

ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ

ଫର୍ମ

1. వేసవి ఎండ కొంచెం గంభీరంగా!
(5)
  5. గోనె సంచీయే! (3)
  7. పెళ్ళిలో బంధు మిత్రులందరికీ

తప్పక వుండేది (5)

10. జల బిందువు (4)

12. కబడ్డి! (4)

14. కాకాయరక సరి చేస్తే ఓ
కాయగూర (5)

16. త్రధువుడు కాదు, భర్త! (3)

18. ఎండాకాలంలో బాటసారులకై వదాన్యలు నెలకొల్పేది (5)

నిలువు

1. కంరం (3)
  2. సందు మొదట్లో ఓ అక్షరం
ఇష్టం, ప్రీతి (3)
  3. ఇంగ్లీష్ లో పొగరు, అహం (2)
  4. శరీరం లేని మన్మథుడు (4)
  6. చిప్ప దీనికి చెందింది బేటి! (3)
  8. ఈయన మొహం చూడగానే
కవిత్వం పుట్టుకొచ్చేదిట్టక్క (3)
  9. రహస్యం (2)
  10. బ్లా సై - కవితాత్మకంగా!
(4)
  11. కాలు తీసేసిన బొగ్గు రకాలు
(3)
  12. ప్రియురాలు (2)
  13. ఒజ్జ (3)
  15. నెల్లారు జిల్లాలోని ఓ ముఖ్య
పట్టణం, పహారా! (3)
  16. దీనిని మనం రక్షిస్తే ఇది మనను
రక్షిస్తుందట! పుణ్య హేతువు (3)
  17. ఆడు తాబేలు (2)

గమనిక

- ▶ సమీక్షకోసం పుస్తకాలు పంచే రచయితలు, ప్రచురణ కర్తలు రెండు ప్రతులు పంచించాలి.
  - ▶ రచయితలే సమీక్షలు రాయించి పంపకూడదు.
  - ▶ పుస్తకాల మీద సమీక్షలకు సంబంధించి సంపాదకులదే తుది నిర్ణయం. ఈ అంశంపై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు, ఫోన్‌లో సంప్రదింపులకు తావు లేదు.

చిరునామా : సోపతి,
నవతెలంగాణ, ఆదివారం సంచిక,
ప్లాట్ నెం. 21/1, ఎం. హెచ్. భవన్,
ఆజమాబాద్, ఇండప్రైయల్ ఏరియా
బాగ్ లింగంపల్లి,

పదకేళ్ల- 303 జవాబు

	1 గో		2 అ	3 హిం	స		4 పూ	
5 మ	త	ము		దు		6 లై	ల	ము
	ము		7 బా	వ	8 రు		దం	
9 ఏ	డు	10 ద	ల		11 జ	12 గ	డ	13 ము
ల్లు		య		14 బో		తి		ట్టె
15 య			16 యు	ద్ద	ము		17 ద	
18 అ	శో	కం		ఖి		19 వీ	లై	టే
	ధ		20 వ	క్షు	లు		లా	
21 మ	ర	ణం		వ		22 గో	మా	త

పదకేళి పజిల్ని పూర్తి చేసి కరెక్టు సమాధానాలు రాశి పంపిన వారి పేర్లు ప్రకటిస్తాం.

కదిలే కదిలించే అలలు-కవి తలపోతలు

**కవి మనోలోకమే సముద్రం. నిరంతరం
ఎగిసిపడిన 'అలలు' ఈ తలపోతలు.**

**అప్పుడప్పుడు కలవలింతలుగా వచ్చే కవిత్వం ఇక తల
మీద తిష్ట వేస్తే బుర్ర కవితల ఎత్తిపోత అవుతుంది. అలా
తలపోతలు అక్షర రాశులై 'అలలు' పేజీల్లో నురుగు
వరుసల్లా అమరినాయి. ఇందులోని రచనల్లో అధికం
మూడు, నాలుగు పాదాల్లో ఉన్నందున కవి వీటికి 'అలలు
- కవి తలపోతలు' అని పేరు పెట్టి ఉంటారు. పుస్తకంలో
ఈ ఖండికల సంఖ్య సుమారు ఏడు వందల దాకా
ఉంటుంది.**

చింతనాశీలి అయిన కవి నిజం మేధోమథనంలో
తేలియడిన చిక్కని అక్షరాల తరగలివి. ఇది
నవమాసాలు ప్రసవం కాదు, నవ మాసాలూ
ప్రసవమే. కవి చెప్పినట్లు ప్రతి రోజు పదికి
అటు ఇటుగా వికసించిన పొట్టి కవితల తోట
ఈ సంపుటి.

అలలు 'తలపోతలు' నిద్రపోనివ్వావు.
అలలు ఇనుకలో ఇంకినట్లు తలపోతలు
అక్షరాల్లో ఒదిగేదాకా ఒకటే అంతర్జలనం.
కూచన్న చోటే మనసు రంగులరాట్టుమెక్కి
డిరేగితే చూపు ఆనినంత దూరం
అగుపించిన వెలుగు చీకట్లు, చెట్టు చేమ,
పిల్లా పిసరు, అడవి ఎడారి, చావు బతుకు
సకలం ఈ కవితల సంతలో ఒకటయినాయి.

చిత్రకారుడు బొమ్మగా ఉన్నది ఉన్నట్లు గీస్తే గొప్ప. కంటికి
కనబడే దృష్టం వెనక్కి వెళ్లి కొత్త అర్థం పట్టుకోవడమే కవికి
మెప్పు. నిజం కంటి నిండా కొత్త చూపులే. పుప్పు తేనెటీగ
బంధాన్ని 'బహు భార్యాత్మ మూలాల దుస్తప్తం' అని మధుర
భావుకతను సామాజిక ప్రశ్నగా మార్చారు.

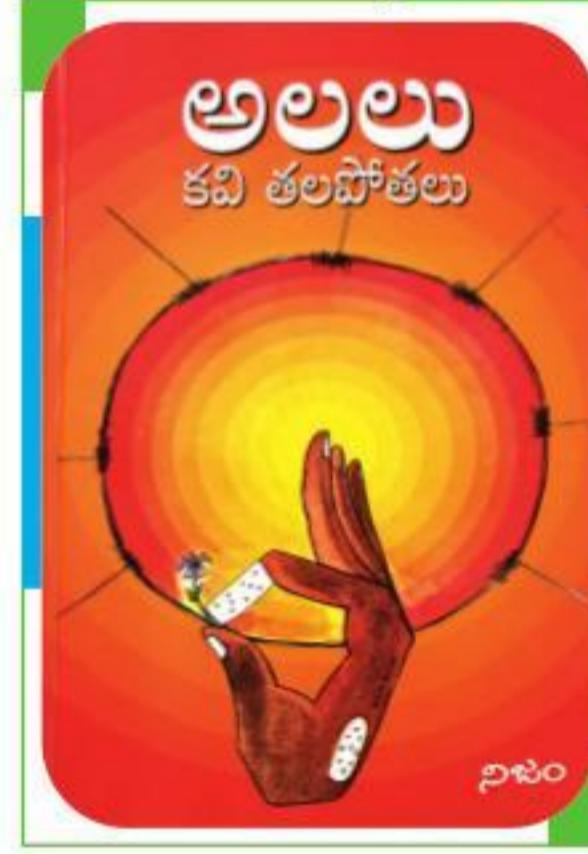
'ఆకుల పుటల్లో చెట్లు రాసే గ్రంథాలయాలు/ జీవన
బాటుసారుల వృత్తాంతాలు', 'చెట్లు నిండా ఎన్ని ఉత్తరంలో/
మేఘులకు రాసుకున్న/ ప్రేమ పత్రాలు', 'వాన చెట్లు మేఘం/
వేశ్వు లేని జల వృక్షం', 'భూమికి, ఆకాశం పంపే పల్లకి, వెన్నెల',
'రాలె పండ్ల కోసం/ ఎండుటాకులు పొత్తిశ్శు' - ఇలా కవి
డిఫోలోకపు నవ భావనా వీచికల పంక్తులు. రాలే కాలంలో
ఆకుల్లా పాదాల కంటికి ఒరుసుకుంటాయి.

భూమ్యాకాశాలు కవి ముందు కూచొని తామెరుగని తమ
కథలని చెప్పించుకున్నట్లు, చెట్లు, పక్కలు, పూలు, వాన
చినుకులు కవితో కొత్త రూపాల్ని చెక్కించుకున్నట్లు ఈ
తలపోతల్లో ఎన్నో ప్రకృతి ఒడి బాలల్లా అడుకుంటాయి.

'రాత్రి చుక్కలే పగటి పూలు/ భూమ్యాకాశాలు/ నగలు
మార్పుకుంటాయి', 'ఉదయాన్నే పూల దుద్దులు/
మార్పుకుంటాయి కొమ్మలు/ రోజుకెన్ని జతల చెవికమ్మలో!',

న్మోక్షలు

'తెల్ల మేఘాలు కరిగించి వెండి సక్కుల్లా/
చేయించుకుంటోంది నింగి చంద్రుడి చేత', 'పక్కలు
తమ మజిలీల కోసం/ నిర్మించుకున్న భవనాలే వృక్షాలు',
'పేరంటానికి వెళ్లి/ వచ్చినట్లుంది ఆకాశం/ నుదుట బొట్టు/
మెరిసిపోతోంది' మానవీకరణలో పంచభూతాలు
పరవశించేవాక్యాలివి.

పూలన్నీ
ఒక్కులా విప్పారసట్టే
వీటిలో లోతైన భావనలతో
పాటు సాధారణ వ్యక్తికరణలు
కూడా ఉన్నాయి. ఒకే అంశంపై
వివిధ రూపాల్లో స్పుందించినా
సామ్యత నీడ
వెంటాడింది.

సౌందర్య చిత్రణలోనే
భావుకతకు సామాజిక
కోణం అద్ది తన
ముద్రను నిలుపు
కున్నారు నిజం. సీతా
కోకలకా పేరెందుకో
తెలీదు/ పురుష
పరుష వెలిబతుకు
జానకిదని తెలీక',
'గాయం చేసినా/ దండ
గుచ్ఛుతోంది సూది', 'సిగ్గుల
మొగుతనం/ కళ్ళకు సంకెల' లాంటి కవితోక్కులు
పంచ వర్షాల్లో వేదన రంగును మిశితం చేస్తాయి.

రచనా కాలంలో నగరాన్ని ముంచెత్తిన వర్షం
కవి తలపోతల్లి నిండా తడిపేసింది. 'మెట్రో
నగరానికాచ్చిన నీలి మేఘులకు / తిరిగి వెళ్లబుద్ది
కావడం లేదు', 'వాన భీముడు చెట్లను పెకిలించి/
గదలు చేసుకుంటున్నాడు/ దిన బక్కలై ప్రజలు/
దిక్కులు వెతుక్కుంటున్నారు', 'చెట్లెప్పుడూ ఇంతగా
కంటితడి పెట్లలేదు/ నగరం సాగరమైందని ఏడుస్తున్నాయి',
'ఆకాశాన్ని ఎవరు ఈడ్డి తన్నారో/ ఆ కసినంతా భూమ్యిద
కుమ్మరిస్తోంది', 'మగడు జాట్లు పట్టుకొని బాచగా/ ఏడుస్తున్న
మహిశలా / వాన ఏడ్డి కొట్టిన నగరం', 'సముద్రానికి మరో
సముద్రాన్ని/ కనిసున్నాయి భూమ్యాకాశాలు', 'ఆకాశానికి ఈత
నేర్చుతోంది నేల' ఇలా వివిధ ఉపమానాలతో ఉన్నన్ని రోజులు
వాన కవి ముచ్చట్లతో మురిసి కురిసింది.

పూలన్నీ ఒక్కులా విప్పారసట్టే వీటిలో లోతైన భావనలతో
పాటు సాధారణ వ్యక్తికరణలు కూడా ఉన్నాయి. ఒకే అంశంపై
వివిధ రూపాల్లో స్పుందించినా సామ్యత నీడ వెంటాడింది.

తలపోతల్లా చెప్పాలంటే కవి నిజం కవిత్వం పండిన చెట్లు/
ఆకుల పంట ఆగదు/ రాలినవస్తి కవితలే'. సుదీర్ఘ అక్షర
స్నేహం, బాధిత జన పక్కపాతం, సహజ చమత్కార లక్షణం
కలనేతగా కవి అల్లిన ఈ తలపోతల్లో అలలు అలలుగా
పరితుని గుండెకు తాకే పెటారులో ప్రకృతి అందముంది,
ప్రకోపమూ ఉంది.

(అలలు -కవి తలపోతలు, రచన: నిజం, పేజీలు
212, వెల: రూ. 125/-, ప్రతులకు : నిజం
ప్రచురణలు, ప్రైంటర్స్, పెల్ : 9848351806)
- బి.నర్స్‌న్, 9440128169

‘సబర్ కా ఫల్ మీరా పెటాతా పై’

శః వారం తపిత్వం

ఒంటరిగా మాట్లాడుకోవడం...
 కదులుతున్న ధృశ్యాల ముందు
 నన్ను నేను ఆవిష్కరించుకోవడం
 మౌనచెట్టుపై మాటల రెక్కలు అల్లడిస్తూ
 ఒక సన్నని తీగ నుండి మాట రూపాంతరం చెందడానికి
 గట్టు తెగిన మాట నిర్మలంగా... నాలో ఇంకిపోడానికి
 ఇంకిపోయిన మాటను
 పదే పదే నములుకుంటూ మురిసిపోవడానికి
 మాట కట్టుకున్న పక్కి నోట్లోకి
 ఒక గింజను విసరడానికి
 నవ్వినప్పుడు ఏర్పడిన బుగ్గల లోయల్లో నుండి
 కాంతి కిరణాన్ని గుంజడానికి
 బతుకులోకి రంగులను పులుముకోడానికి
 ఒక చూపును అటుబైపు ప్రపహింప చేసి
 ఇంకో చూపును ఒంటరి గదిలో మొక్కలు మొక్కలుగా నాటి
 వికసించిన పువ్వులపై నప్పులను ఏరుకోడానికి...
 మాట నుండి మాటలోకి ప్రయాణించడానికి
 అడుగుల కింద పోగైన నాటి ఆకలి గీతాలను
 విరహ వేదనలను, సలిపిన సందర్భాలను
 విరిగిన సంఘటనలను, అమాయకవు ఆలోచనలను
 మనసులో దాచుకోవడానికి
 దాచుకున్న చీకటి మూటలను
 మాటలు మాటలుగా బహిర్గతం చేయడానికి
 విశాలమైన, నిగూఢమైన, ఎలాంటి పరిధులు లేని
 ఓపిక కావాలి...
 తప్పకుండా...
 ఆ వెన్నెల...
 మాటల నడకలతో
 ఆ గుమ్మం నుండి ఈ గుమ్మంలోకి

పెలుగును మోసుకుంటూ
 నా చూపుల దారుల్లో
 చిరుదివ్యోలు వెలిగిస్తుంది
 ఒంటరి ఆక్షరానికి జతై
 పద పరిమళాన్ని సృష్టిస్తుంది
 ఎవరికైనా... ఏం కావాలి?
 ఆక్షరానికి ఆక్షరం తోడ్పునట్టు
 మనషికి మనషి తోడ్పువ్వాలి
 కొన్ని మాటలు పోగు చేసి
 పొయ్యిని అంటించాలి
 ఇంతకూ అక్కడ ఉడుకుతున్నది
 అన్నమా... మాటలా...
 ఎదైతే ఏంటి?
 రెండూ...
 శూన్యమైన నా కడుపును నింపేవే...
 కొండలపై నుండి
 జారే నీరు... వృద్ధా కాదు
 అదోక సంగీతం...
 సంగీతానికి మాట కలపండి
 కాకపోతే కాస్త ఓపిక పట్టండి
 ఒకనాడు బతుకు మారు మ్రోగుతుంది
 విశ్వం...
 తల వంచి నమస్కరిస్తుంది
 అరే మేరే జాన్
 ఖికిర్ మత్త కర్
 సబర్ కా ఫల్... తేరే లియే... బనా హువా పై...

- లై, 9491977190

పెరదేశం..

మరో ప్యక్కి నను విడిచిపెట్టి
 చాలా దూరంగా వెళ్లిపోయింది
 ఇలా ఇదేమైనా తొలిసారి జరిగిందా
 ఈ కాలమెప్పుడైన ఎవరికోసమైన ఆగిందా..?
 తన భవిష్యత్తును తీర్చిదిద్దుకోడానికి
 నా వర్తమానాన్ని తోక్కేసింది
 నా స్వప్నాల్ని కాలరాసి కాలంపై స్వారీ చేస్తూ
 స్వార్థాభివృద్ధి దిశలో దూసుకొనిపోయింది.
 కాలగమనప్రవాహంలో నిత్యం
 కొట్టుకొనిపోయే ఆశల పొదరిల్లు,
 ఆశయాల పూరివిల్లులెన్నే..
 కాలమే గదా హృదయానికి గాయం చేసేది
 అదే కదా ఆ గాయాన్ని త్రపుంగా మాన్సేది

కాలాన్ని మించిన కాలుడెవరు
 దాన్ని మించిన వైద్యుడెవరు
 ఇక్కోసారి అదే గుండెను పిండేస్తుంది
 ఇంకోసారి అదే గుండెకు అండగా నిలబడ్డుంది..

నే విన్నాను
 ఆ కళ్లు నేడు వేరేవారి
 కోసం కన్నీళ్లు కారుస్తున్నవనీ
 నా ప్రేమతలూకంలో నుండి వేరేవారు
 నిళ్లు తోడుకుంటున్నారనీ..
 నేను చాలా కష్టాల్లో ఉండి
 కన్నీళ్లుగా చిలికి నీ కళ్లల్లో నుండి
 బైటికి వచ్చేశాను
 లేదంటే ఎవరు ఖుట్టిగా తన స్వదేశం
 నుండి బైటికి వెళ్లిపోతారు..

- సర్వరాజ్ అన్వర్, 9440981198

మహిళా మనుగడకు మన్డైర్యమిచ్చే పాట

శ్రీ సహనశీలి. ఎన్ని అవరోధాలు ఎదురైనా, ఎన్ని అవమానాలు పోటెత్తినా ఆత్మవిశ్వాసంతో ఎదుర్కొంటూ ముందుకు సాగుతుంది.

తన కుటుంబం కోసం, తన వారి కోసం జీవితాన్ని ధారపోస్తుంది. అలాంటి త్యాగశీలి ఒక్కసారి నిరాశ చెంది నీరసించి పడి పోతుంది. అప్పుడావెకు మనోదై ర్యం చాలా అవసరం. శ్రీజాతికి మనోదైర్యాన్నిచ్చే అలాంటి పాటను ప్రసిద్ధకవి, సినీగేయ రచయిత తిరునగరి శ్రీనివాసస్వామి రాశాడు. 2008లో పులిఅమృత దర్శకత్వంలో వచ్చిన ‘ఈ తీర్చు ఇల్లాలిది’ సినిమా కోసం రాసిన పాట ఇది.

సినిమా కథ పరంగా పరిశీలించినట్లయితే భర్త తన భార్యను వేధిస్తూ, చిత్రహింసలు పెడుతూ నానా బాధలకు గురి చేస్తూ ఉంటాడు. భర్త పెట్టే బాధల్ని భరిస్తూ కూడా ఆమె ఎంతో ఉర్ధుతో బతుకు గడుపుతుంది. ఇక రానూ రానూ భర్త పెట్టే బాధల్ని తాళలేక నరకంలాంటి ఆ జీవితాన్ని గడపలేక ఇంటని వదిలిపెట్టి, రహదారుల వెంట నడుస్తూ బతుకుబారమై ఆత్మహత్యాయత్తుం చేస్తుంది. అలాంటి సందర్భంలో వినిపించే గీతోపదేశం ఇది.

ప్రశ్నార్థకంగా సాగిన మగువ జీవితానికి ఒక సమాధానమైనిలిబడ్డ పాట ఇది. మమతానురాగాలకు కరిగిపోయి ఆత్మియతానుబంధాలకు పరవశించిపోయి ముందుకు సాగే ఓ మహిళా! కారిన్యాన్ని ప్రదర్శిస్తూ, పశుపుల్లా ప్రవర్తించే మానవ మృగాలను ఇంకా ఎందుకు సహిస్తావు అంటూ ప్రశ్నిస్తూ సాగుతుంది పాట. శ్రీ జీవితం కర్మారం లాంటిది. తాను కరిగిపోతూ వెలుగునిస్తుంది. జీవితంలో తన సరప్పుంగా భావించుకున్న తన భర్త చేసిన అన్యాయానికి ఆ శ్రీ మనసు గాయపడింది. అలమటించి పోయింది. ఆ అలసట నుంచి ఉపశమనం పొందే సహనం ఆమెకు కవచమవ్వాలని, కలత పడకుండా ముందుకు సాగిపోవాలని చెబుతూ సందేశమై సాగుతుంది ఈ పాట. ఆత్మబలమే మనిషి బతుకును మార్చేస్తుంది. అదే మనకు బంగారు భవితను అందిస్తుంది. ఆత్మవిశ్వాసముంటే అసాధ్యాన్ని కూడా సుసాధ్యం చేయవచ్చు. రాయి కూడా సానబడితేనే రత్నమై తప్పకులీనుతుంది. ఇక్కడ ఆమె బతుకు రాయి దశ నుంచి రత్నం దశగా పరిణామం చెందే క్షణాలు తొందరలోనే ఉన్నాయని కవి ఆమెకు భరోసానిస్తున్నాడీ పాట ద్వారా. జీవితం కష్టసుఖాల సంగమం. బాధ వెంట సుఖం. సుఖం వెంట బాధ రెండూ ఉంటాయి. అది గ్రహించుకుంటే దేనినైనా దాటుకూపోగలం. చేదించుకు పోగలం.

ఎడారిలో పూలు పూయవు. కాని ఆ అసాధ్యమైన పని ఏదో నాటికి సాధ్యం కావచ్చు. అలాంటి ఆశతో, నమ్మకంతో ముందుకు సాగితే అది నెరవేరవచ్చు.

ఇక్కడ ఎడారిమయమైన తన బతుకులో కూడా దిగులు తొలగి సంతోషమనే పూలు పూసే కవి చెబుతున్నాడు. నిజం కలోరమైనది. కాని ఆ కలోరం వెనుక ఎంతో అందముంటుంది. అంతే కాదు అలుపు లేక చేసిన ప్రయాణం వెనుకే గెలుపూ ఉంటుంది. సమాజంలో అవినీతి, అమానుషత్వం, అన్యాయం పెచ్చు పెరిగిపోయాయి నేడు. అలా అని మనం చూస్తూ కూర్చుంటే అవి పరిమితులు దాటి, పైపైకి ఎగబాకి మనల్ని మింగేసే ప్రపాదం ఉంటుంది. అందుకే దైర్యంతో అడుగులనే పిడుగులుగా వేసి ముందుకు నడిస్తే ఆ అమానుషత్వం వెనకడుగు వేస్తుంది. భయపడి దొడు తీస్తుంది. గులాబి పూవు శాంతికి సంకేతం.

అందుకే గులాబి పూల వనాలలోని నిండైన శాంతిని నీ బతుకులో నింపుకోవాలంటే నువ్వు ముందుగా నీ బతుకు నేలను సాగు చేసుకోవాలి. గులాబి తోటను పూయించుకోవాలి. వీణ తీగ తెగిందని చూస్తూ కూర్చుంటే కుదురుతుందా? స్వరాలలోని మధురిమల్ని నువ్వు అస్వాదించాలంటే తెగిన తీగను శ్రుతిని చేయాల్సిందే మరి. ఈ సమాజనోకును సహాలు చేస్తూ బ్రతుకుపయనాన్ని సాగించినపుడు కష్టాలు దూరమైని బతుకులో సుఖాలు నిండి స్వర్గం ఉద్యమస్తుందని కవి ఇక్కడ శ్రీజాతికి ఉండత్తమైన సందేశాన్నందించాడు.

సమస్యలను పరిష్కరించుకుని ముందుకుపోవాలి గాని సమస్యలకు భయపడే వారికండరికి ఆ సమస్యల సంకెళ్ళను చేదించి, విచ్చు కత్తిలా విరుచుకుపడగల ఉత్సాహాన్ని సూరిపోయగల సత్తాను నింపుకున్నదిపాట. స్ట్రీని అబల అంటారు. అంటే బలం లేనిదని అర్థం. కష్టాల్లో ఉన్నప్పుడు మరీ బలహీనురాలై కుంగిపోతుంది. అలాంటి అబల తనకు తాను సబలగా నిరూపించుకుని ఆత్మవిశ్వాసంతో ముందుకు నడిచేలా ప్రేరపిస్తుంది పాట. ఇది సినిమా సన్నిహితం ఉపాయమే మహిళలకు సందేశాన్నిచ్చే పాటలా తోస్తున్నా, వింటుంటే మానవజాతి మనుగడకే మనోదైర్యాన్నిచ్చే మహిళాన్నితమిది.

పాట : - మమతకోసం కరిగిస్తై సాగే ఓ మహిళా/ మనసులేని మృగాల వైనం ఇంకా సహింతువా/ అలమటించి బతుకులోని అలసిపోయవా/ కలతపడక సాగిపోతే గెలుపు నీదేగా/ ఆత్మబలమే మనిషి భవితను మార్చివేస్తుంది/ రాయి కూడా సానబడితే రత్నమోతుంది/ జీవితాన వెలుగు నీడలు వెంట ఉంటాయి/ బాధ వెనుకే సుఖాలు సర్పం ఉన్నపి గ్రహించుమా

ఎడారిలోన సుమాలు పూచే సమయమొస్తుంది/ దిగులులేని బతుకు నీకు సాంతవోతుంది/ కరోరమైన నిజాలలోనే అందముంటుంది/ అలుపులేని పయనమందే గెలుపు ఉంటుంది/ సమాజమందు అమానుషత్వం పెరిగే పోయిందీ/ పిడుగులలాంటి అడుగులే వేస్తే పరుగే తీస్తుంది

గులాబిపూలవనాలలోని శాంతి కావాలా/ బతుకునేలను సాగు చేస్తే సాధ్యవోతుంది/ స్వరాలలోని సరాగమే నీందుకోవాలా/ తెగిన తీగను శ్రుతిని చేస్తే రాగమోతుంది/ జీవితాన వెలుగు నీడలు వెంట ఉంటాయి/ బాధ వెనుకే సుఖాలు సర్పం ఉన్నపి గ్రహించుమా

- తిరునగరి శరత్ చంద్ర,
6309873682

పక్కల చావుకు కారణమ్యే చెట్లు

నాథారణంగా పక్కలకు, మొక్కలకు అవినాభావ సంబంధం ఉంటుంది. చెట్లు పక్కలకు నీడనిస్తే.. పక్కలు చెట్లు పెరగడానికి తోడ్పడతాయి... అంటే... పక్కలు చెట్లుపై వాలినపుడు ఆ చెట్లు కాయలను తినడం లేదా నోటితో పట్టుకుపోతూ జారవిడవడం ద్వారా ఆ చెట్ల సంతతి అఖిష్టి చెందుతుంటుంది. అయితే పక్కలను చంపే చెట్లు కూడా ఉన్నాయి. పక్కలను చెట్లు చంపడమేంటి అని ఆశ్చర్య పడునవనరం లేదు.. అంతటి విషం కలిగిన చెట్లు ఉంటాయూ అని సందేహం అక్కడిదు. చెట్లు కావాలనేమీ చంపవు.. కానీ అలా జరుగుతోంది.. ఇంతకు విషయం ఏంటంటే... పిసోనియూ అనే చెట్లు అన్ని చెట్ల మాబిలగానే ఉంటాయి.. అన్ని చెట్ల మీద వాలినట్టీ పక్కలు ఈ చెట్ల మీద కూడా వాలుతుంటాయి. కానీ ఆ తర్వాత ప్రాణాలతో ఉంటాయనే నమ్మకం చెప్పలేము. అందుకు ఒకే ఒక్క కారణం ఉంది. అది ఈ చెట్లు విత్తనాలు.. అవును!! ఈ జాతి చెట్ల విత్తనాలు జిగురుతో ఉంటాయి. పక్కలు చెట్లు మీద వాలినపుడు విత్తనాలు పక్కల రెక్కల మీద పడుతుంటాయి. ఈ విత్తనాల జిగురు వల్ల పక్కల రెక్కలు అంటుకుపోతాయి. ఎగరలేవు. పక్కల ఒకచోట నుండి మరో చోటుకు ఎగర గలిగితేనే వాటికి ఆహారం సీరు లభించేబి. అలా ఎగరలేనివి ఆకలి దహికలతో చనిపోతుంటాయి. అందువల్ల పక్కల చావుకు ఈ చెట్లు కారకాలపుతున్నాయి. ఈ చెట్లు ఎక్కువగా కరేజయన్లోని ఐస్టలాండ్లలో, ఇండో పసిఫిక్ ప్రాంతాలలో ఉన్నాయి.

